

KANTAR EMOR

Eesti elanike
hinnangud
arstiabile

Aruanne

2023

Sisukord

1.	Sissejuhatus	3
2.	Põhitulemused	6
3.	Üldine hinnang tervishoiule ja tervisekassale ning kokkupuude nendega	10
4.	Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine	20
5.	Eriarsti teenuste kasutamine	35
6.	Hambaarsti teenuste kasutamine	46
7.	Erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine	59
8.	Retseptiravimid	66
9.	Riiklik terviseportaal	72
10.	Tervishoiu rahastamine	77
11.	Lisad	84
	Projekti meeskond	88

1 Sissejuhatus

Uuringu eesmärk ja küsitlus

Uuringu eesmärk:

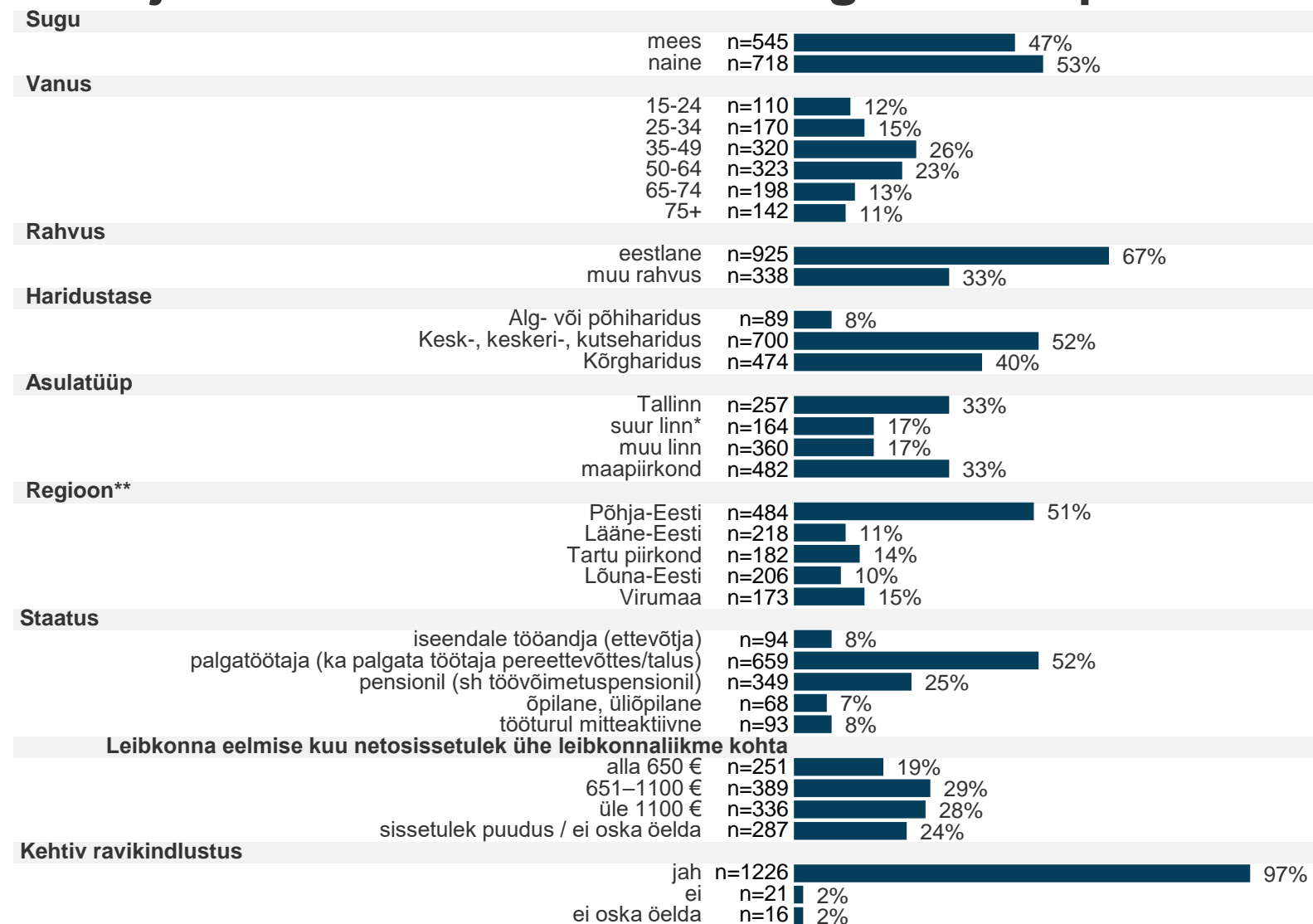
- Uuringu eesmärk oli mõõta Eesti elanike hinnanguid Eestis pakutavale arstiabile ning tervishoiukorraldusele.
- Uuringu tellija on Eesti Tervisekassa. Tulemuste omandiõigus kuulub uuringu tellijale. Tellijale edastatakse lisaks käesolevale aruandele andmed MS Exceli formaadis.

Küsitlus:

- Uuringu käigus küsitleti 1263 Eesti elanikku vanuses 15+ (üldkogum 1 141 965 inimest*). Küsitlustöö toimus ajavahemikus 1. detsembrist 19. detsembrini 2023.
- Uuringu valim on esinduslik maakonna, asulatüübi, soo, vanuserühmade ja rahvuse lõikes.
- Andmekogumine toimus kombineeritult CAWI (*Computer Aided Web Interviewing*) ja CATI (*Computer Assisted Telephone Interviewing*) ehk veebi- ja telefoniküsitluse meetodil. 45% küsitlusest toimus telefoniküsitlusena ning 55% veebiküsitlusena, sealhulgas 17% vastasid veebis reageerides SMS-kutsele.
- Küsitlusele oli võimalik vastata nii eesti kui ka vene keeles.
- Aruandes on uuringu tulemusi võrreldud ennekõike 2021. – 2022. aastal läbi viidud uuringu tulemustega; osade teemade puhul on esitatud pikem ajaline trend. Aruandes välja toodud statistiliselt olulised erinevused (aruande kokkuvõtetes – „keskmisest enam...“) sotsiaaldemograafiliste rühmade vahel baseeruvad Hii-ruut statistikul ning on esitatud usaldusnivool vähemalt 95%.

* Statistikaameti andmetel seisuga 01.01.2023

Vastajate kaalutud sotsiaaldemograafiline profiil 2023 % kõikidest vastajatest, n=1263

Vastajate tegelik arv sihtrühmas ehk vastajate hulk kaalumata kujul. Siin ja edaspidi on vastajate arvud esitatud kaalumata kujul, protsentjaotused aga kaalutud andmetest.

* Suur linn = Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

** Põhja-Eesti = Harju-, Rapla- ja Järvamaa
 Lääne-Eesti = Hiiu-, Saare-, Pärnu- ja Läänemaa
 Tartu piirkond = Tartu- ja Jõgevamaa
 Lõuna-Eesti = Põlva-, Võru-, Valga-, Viljandimaa
 Virumaa = Lääne- ja Ida-Virumaa

2

Põhitulemused

Põhitulemused 1

- **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega on rahul 63%** (vea piire arvestades 60-66%) elanikest. Näitaja on alates 2021. aastast pidevalt langenud ja on võrreldav 2019. aasta tasemega.
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **54%** (50-57%) Eesti elanikest ning ka see näitaja on alates 2021. aastast tasapisi vähenenud (2020: 62%).
- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga rahul või pigem rahul 67% (65-70%) elanikest, sh väga rahul on 12%. Rahulolu, mis 2020-2021. aastal oli 74-75% tasemel on nüüd langenud 2019. aastal tasemele (66%).
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 97%** (96-98%) 15-aastastest ja vanematest Eesti elanikest. Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid (82%)**. **Perearsti** on külastanud 63%, **hambaarsti või eriarsti 49%** elanikest.

PEREARST → viimase 12 kuu jooksul on vastuvõtul käinud 63%.

- **Viimasel perearsti vastuvõtul pakutud arstiabiga jäi väga või üldiselt rahule 80%** elanikest. Suurem osa neist leidis, et perearst selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel (79%) ning kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui nad soovisid (66%). Tervikuna on **74% eestimaalastest** veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikes terviseküsimustes aidata** ning nende osakaal on alates 2015. aastast madalaim.
- **Perearstiabi kättesaadavusega** ehk perearsti või –õe vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi rahule 76% elanikest. See näitaja on viimase kuue aasta madalaim.
- **Ööpäevaringse perearsti nõuandetelefoni 1220** tuntus on viimase kuue aastaga oluliselt paranenud jõudes 89%-ni ning helistajate osakaal on kasvanud 41%-ni.

PEREÕDE → viimase 12 kuu jooksul on iseseisval vastuvõtul käinud 30%.

- Nendest, kes on pereõe iseseisval vastuvõtul käinud, 85% jäid viimase visiidiga rahule. Rahulolu on seega vähemalt sama kõrge või veidi kõrgem kui perearstiga.

ERARST → viimase 12 kuu jooksul on vastuvõtul käinud 49%.

- **57%** eriarsti külastanutest pidid vastuvõttu ootama **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist** ning see näitaja on viimase viie aasta kõrgeimal tasemel. 20% sai alates broneeringu tegemisest eriarsti vastuvõtule kuni 7 tööpäevaga (uuring ei kaardistanud aega, mis kulus broneeringu saamiseks). Eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi väga või pigem rahule 50% patsientidest.
- **Viimase eriarsti visiidiga jäi rahule 91%** patsientidest. 92% leidsid, et eriarst selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadavalt ning 76% leidsid, et arst kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju kui nad soovisid. **68%** kinnitas, et seoses viimase eriarsti külastusega **ei tekkinud neil mingisuguseid praktilisi probleeme**.
- Eriarsti teenuste eest ollakse **kõige sagedamini valmis ise maksma**: 59% neist, kes on valmis arstiabi eest maksma.

Põhitulemused 2

HAMBAARST → viimase 12 kuu jooksul vastuvõtul käinud 61%.

- Kõige sagedamini ei käida hambaarsti juures soovitusliku regulaarsusega (vähemalt kord aastas), kuna **ei ole kaebusi**, kuid sama suurt rolli on hakanud mängima **majanduslikud põhjused** (mõlemaid mainis 36%).
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 84% elanikest**; sealhulgas viimase 12 kuu jooksul hambaarsti külastanutest 94%. Hambaravi eest on valmis maksta 57% elanikest, kel on valmidus arstiabi eest ise tasuda.
- 72% lapsevanematest ütlesid, et viimase aasta jooksul on nende pere kuni 19-aastane laps **käinud hambaarsti juures** (kas vanemaga või iseseisvalt). Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, toovad kõige sagedamini põhjuseks kaebuste puudumise (46%). Kuna laste hambaarsti külastamises on arenguruumi, siis on jätkuvalt oluline kommunikeerida ennetava kontrolli vajalikkust.

ERAKORRALINE MEDITSIIIN → viimase 12 kuu jooksul külastanud 21%.

- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral eelistaks 45% elanikest omal käel hakkama saada ning 16% eelistaks pöörduda EMO-sse.**
- Kõige sagedamini satutakse erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (81%)**. See näitaja pole võrreldes eelmise aastaga muutunud. Oluliselt harvem minnakse EMO-sse kuna see on kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda (10%), perearsti soovitusel (9%) või seetõttu, et see oleks kiireim võimalus uuringutele pääseda (mõlemal juhul 5%). Need näitajad ei ole viimasel kolmel aastal oluliselt muutunud.
- **29% erakorralise meditsiini osakonda pöördunutest oleksid enda sõnul oma terviseprobleemiga pöördunud perearstikeskusesse**, kui see oleks olnud samal ajal avatud. See näitaja on võrreldes eelmise aastaga langenud kümme protsendipunkti.

RETSEPTIRAVIMITE OSTMINE → viimase 12 kuu jooksul on ostnud 82%.

- **34% elanikest teab, et arsti väljakirjutatud retsepti korral peab apteeker esmalt pakkuma soodsaima hinnaga ravimit.** See näitaja on aasta-aastalt kõikunud umbes 30-40% vahemikus.
- **Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit ligi kahele kolmandikule (64%) retseptiravimite ostjatest**, sh 17%-le neist küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 26% ütlesid, et apteeker ei pakkunud neile soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on aastaga kasvanud kuue protsendipunkti võrra.
- 33% neist, kes on viimase 12 kuu jooksul retseptiravimeid ostnud, ja 27% kõigist 15-aastastest ja vanematest elanikest on mingil põhjusel jätnud neile **väljakirjutatud ravimid välja ostmata**. Kõige sagedamini oli põhjuseks see, et unustati (9%) või möödus haigus ise (8%).

Põhitulemused 3

RIIKLIK TERVISEPORTAAL

- Üleriigilisest terviseportaalist (tuntud ka kui www.digilugu.ee) on kuulnud **93% Eesti elanikest**, sealhulgas **80% on portaali vähemalt ühe korra külastanud**. Mõlemad näitajad on võrreldes eelmise aastaga veelgi kasvanud.
- **Ennekõike on terviseportaali külastatud enda terviseandmete vaatamiseks** (86%). 41% on digiregistratuuris vaadanud/broneerinud arstiaja, 22% täitunud tervisetõendit ning 22% on portaali külastanud enda pereliikmete andmete vaatamiseks.

TERVISHOIU RAHASTAMINE

- **55% elanikkonnast eelistab kõigi raviteenuste rahastamist ravikindlustusest**, kuigi ravijärjekorrad võivad kohati olla väga pikad. Umbes kolmandik (32%) eelistab varianti, mille puhul ravikindlustusest rahastatakse piiratud hulka raviteenuseid ning ravijärjekorrad on lühikesed või puuduvad. Kummagi variandi pooldajate osakaal ei ole võrreldes kahe eelneva aastaga muutunud.
- Pikkade järjekordade vältimiseks oleks **74% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksma** ja nende osakaal ei ole aastaga muutunud. 59% oleksid valmis panustama kuni 100 eurot ja 44% kuni 50 eurot. **14% ei ole nõus** arstiabi eest ise midagi maksma.
- 51% elanikest on ise kunagi arstiabi eest tasunud, et kiiremini arsti juurde pääseda. Nende osakaal on veidi kasvanud (viis protsendipunkti) olles viimase kuue aasta kõrgeimal tasemel.

3

Üldine hinnang
tervishoiule ja
tervisekassale ning
kokkupuude nendega

Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (1)

- Kõikidest Eesti elanikest vanuses 15 ja vanemad on **Eesti tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega rahul 63%** (vea piire arvestades 60-66%); **rahulolematuid on 35%**. Elanikkonna rahuloluhinnangud arstiabi korraldusele olid kõrgeimad 2020. aastal (72%) ja on alates 2021. aastast pidevalt vähehaaval langenud. Nüüdseks on hinnangud võrreldavad koroonapandeemia eelsele tasemega (2019: 64%). Sealhulgas on pea kaks korda vähenenud nende osakaal, kes on tervishoiusüsteemiga väga rahul (15%→8%).
 - Statistiliselt keskmisest (63%) **enam on tervishoiusüsteemiga rahul** eestlased, vanuserühmad 15-34 ja 75+, Tartu piirkonna elanikud, kõrgema sissetulekuga inimesed (üle 1100 euro kuus pereliikme kohta) ja need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid isikuid.
 - **Rahulolematuid** on aga keskmisest (35%) sagedamini muu rahvuse esindajate, 50-74-aastaste ning madalama sissetulekuga inimeste seas (kuni 650 eurot kuus pereliikme kohta). Rahulolematust on enam nende leibkondade esindajate seas, kelle peres on pidevat hooldust vajavaid inimesi.
- **Arstiabi kättesaadavust** peab heaks või pigem heaks **54%** (50-57%) Eesti elanikest ning ka see näitaja on alates 2021. aastast tasapisi vähenenud (2020: 62% pidas kättesaadavust heaks).
 - Keskmisest (54%) enam on neid, kes **hindavad arstiabi kättesaadavust Eestis heaks või pigem heaks**, meeste, eestlaste ning 15–24-aastaste ning 75-aastaste ja vanemate seas.
 - **Arstiabi kättesaadavuse osas kriitilisemad** on keskmisest (45%) sagedamini naised, muu rahvuse esindajad, 50-74-aastased ja madalama sissetulekuga inimesed. Arstiabi kättesaadavuse osas on keskmisest enam etteheiteid neil, kellel on pidevat hooldust vajavaid leibkonnaliikmeid.
- **Rahulolu arstiabi kättesaadavusega on seotud rahuloluga tervishoiusüsteemiga**: 92% neist, kes peavad kättesaadavust heaks või pigem heaks on rahul, samas kui neist, kes hindavad kättesaadavust halvaks, on rahul vaid 30%.

Kokkuvõte: üldine hinnang tervishoiusüsteemile ja kokkupuude sellega (2)

- **Eesti riikliku tervisekindlustusega** on väga või pigem rahul **67%** (65-70%) **Eesti elanikest** sh väga rahul on 12%. Rahulolu, mis 2020-2021. aastal oli 74-75% tasemel on nüüd langenud tagasi 2019. aastal tasemele (2019: 66%).
 - Riikliku tervisekindlustusega on keskmisest sagedamini rahul eestlased, 15-34-aastased, kõrgema sissetulekuga, tervishoiusüsteemiga kokku puutunud elanikud ning need, kelle peres pole pidevat hooldust vajavaid liikmeid.
 - Keskmisest suuremat rahulolematust tervisekindlustusega võib märgata muust rahvusest elanike ning 50-64-aastaste seas.
- Viimase 12 kuu jooksul on ühel või teisel moel **Eesti tervishoiusüsteemiga kokku puutunud 97% (96-98%) kõikidest Eesti elanikest**. Kõige sagedamini on **ostetud retseptiravimeid (82%)**. Sel korral küsiti eraldi **perearsti** ning **pereõe iseseisval vastuvõtul** käimise kohta, varasemalt on neid käsitletud koos. Seetõttu on perearsti külastanute osakaal veidi madalam (63% vs 69% 2022. aastal). Pereõe iseseisval vastuvõtul on käinud 30% elanikest. Enam on neid Tartu piirkonna ja maapiirkonna elanike seas.

Hambaarsti on külastanud 61% ja **eriarsti** 49% elanikest.

Esimest korda küsiti ka terviseuuringutel osalemise kohta, mida viimase aasta jooksul on teinud 44%. Tasuta vereanalüüside või proovimaterjali andmise kohta küsiti ka teise ja kolmanda kvartali uuringus ning käesolevas uuringus on see näitaja samal tasemel: 45%.

Kui 2021. aastal oli väga kõrge ka vaksineerimisega kokku puutunud elanike osakaal, siis nüüdseks on see hüppeliselt langenud: 76%-lt 28%-le. Vaksineerimas on keskmisest enam käinud eestlased, 65-aastased ja vanemad, kõrgharidusega ning Tartu piirkonna elanikud.

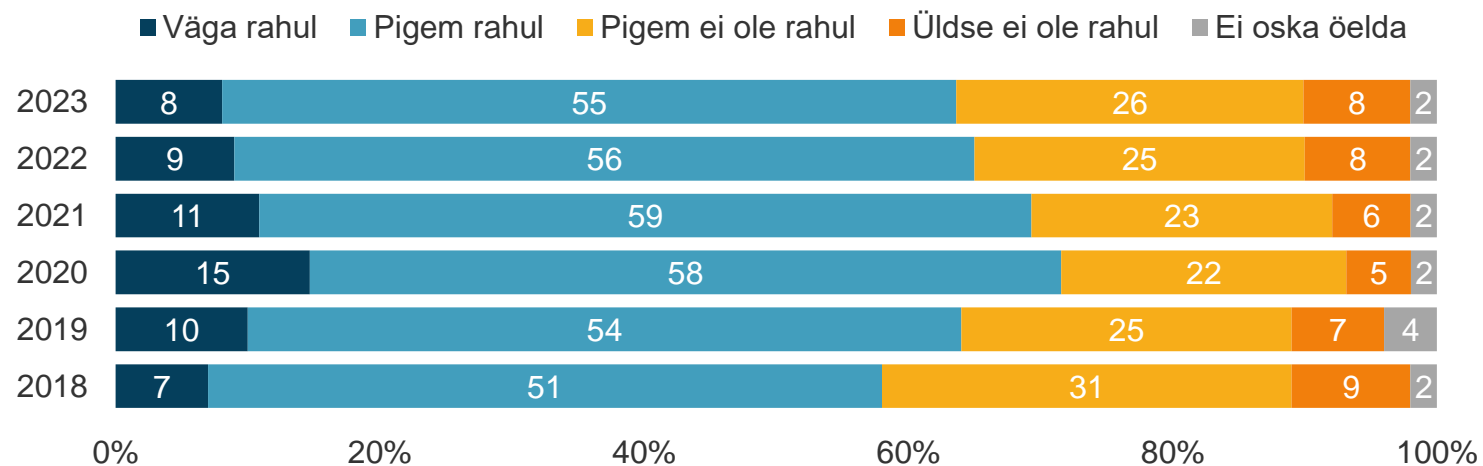
Kaugvastuvõtu vormis on arstiabi saanud 25% elanikest ning nende osakaal on viimasel kolmel aastal olnud sama.

Tervishoiusüsteemiga on viimase aasta jooksul enam kokku puutunud 75-aastased ja vanemad elanikud (ennekõike naised).

Rahulolu tervishoiusüsteemi ehk arstiabi korraldusega Eestis 2018–2023

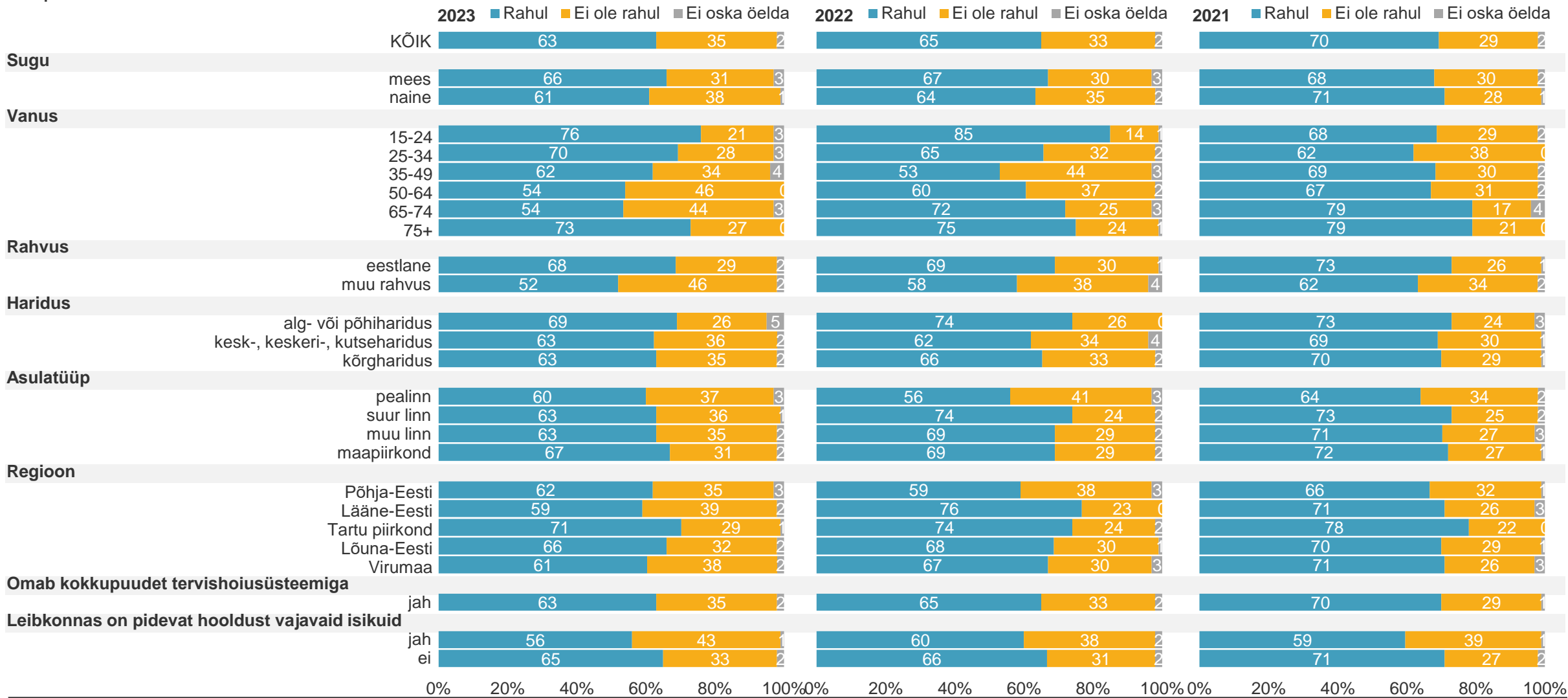
% kõikidest vastajatest, n=1263

K1. Kuivõrd rahul Te olete tervishoiusüsteemi ehk arstiabikorraldusega Eestis?

Rahulolu tervishoiusüsteemiga Eestis erinevates rahvastikurühmades 2021–2023

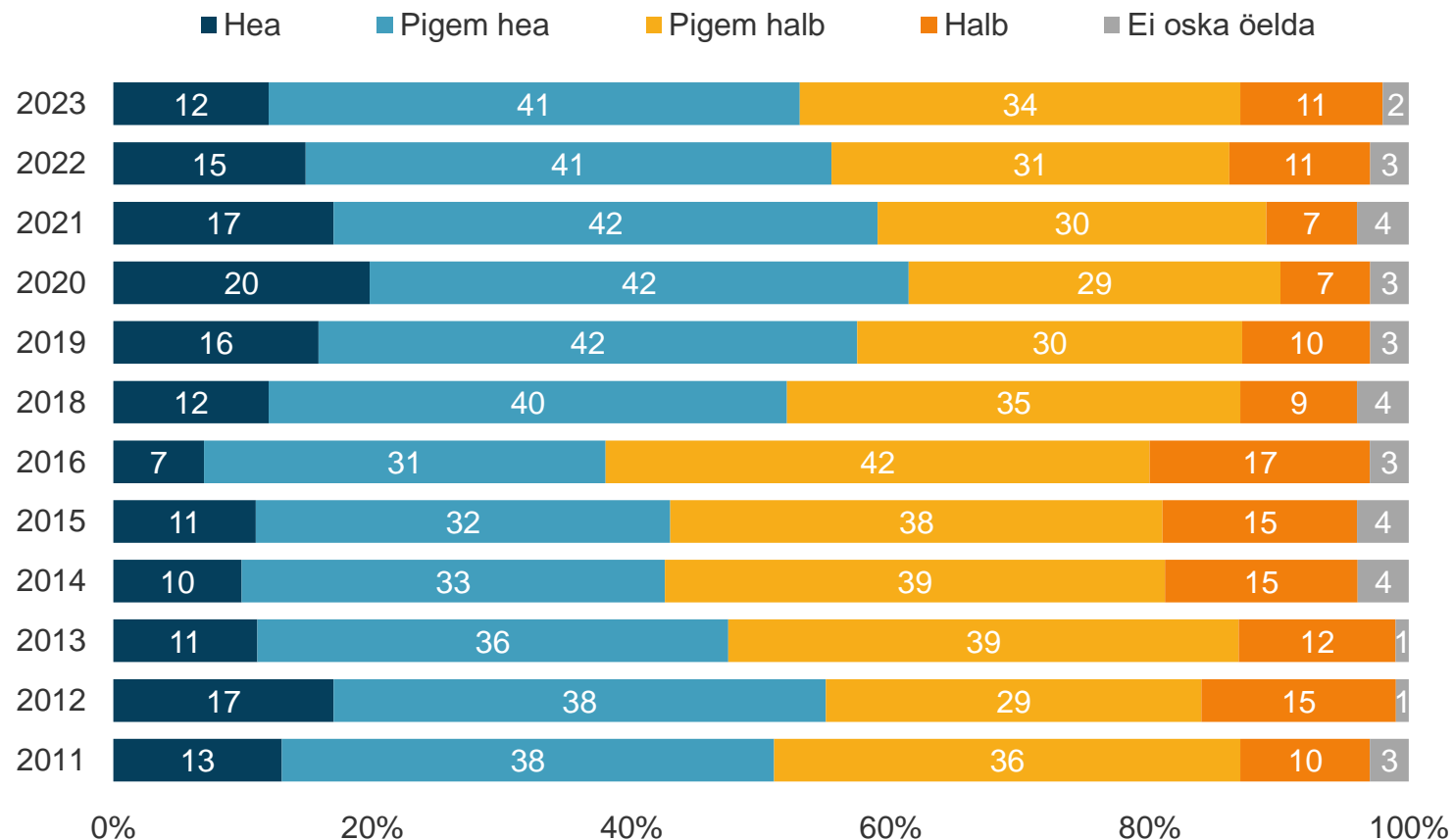
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Hinnang arstiabi kättesaadavusele Eestis 2011–2023

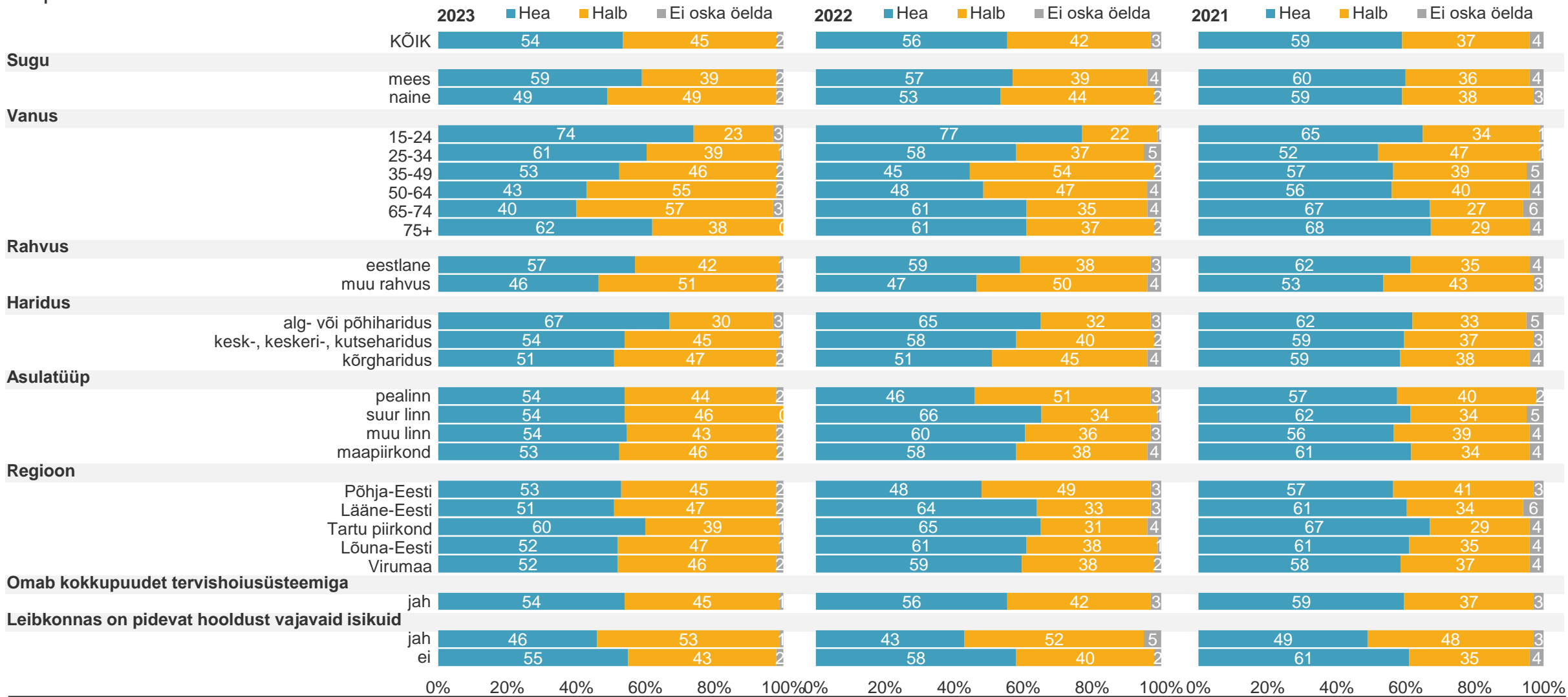
% kõikidest vastajatest, n=1263

2. Milline on Teie arvates praegu arstiabi kättesaadavus Eestis?

Hinnang arstiabi kättesaadavusele erinevates rahvastikurühmades 2021–2023

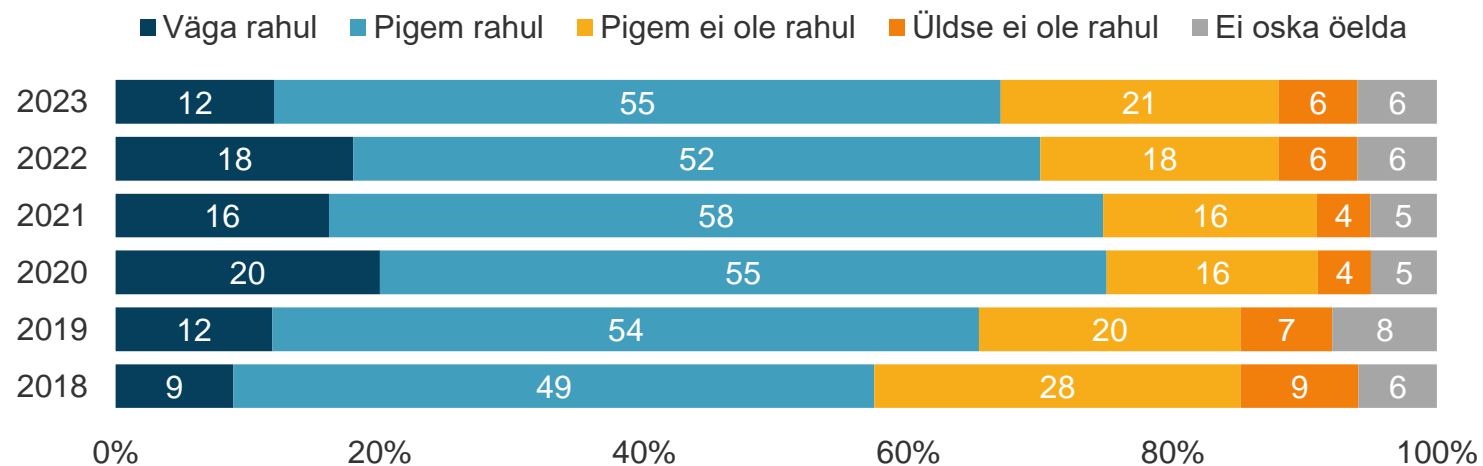
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega 2018–2023

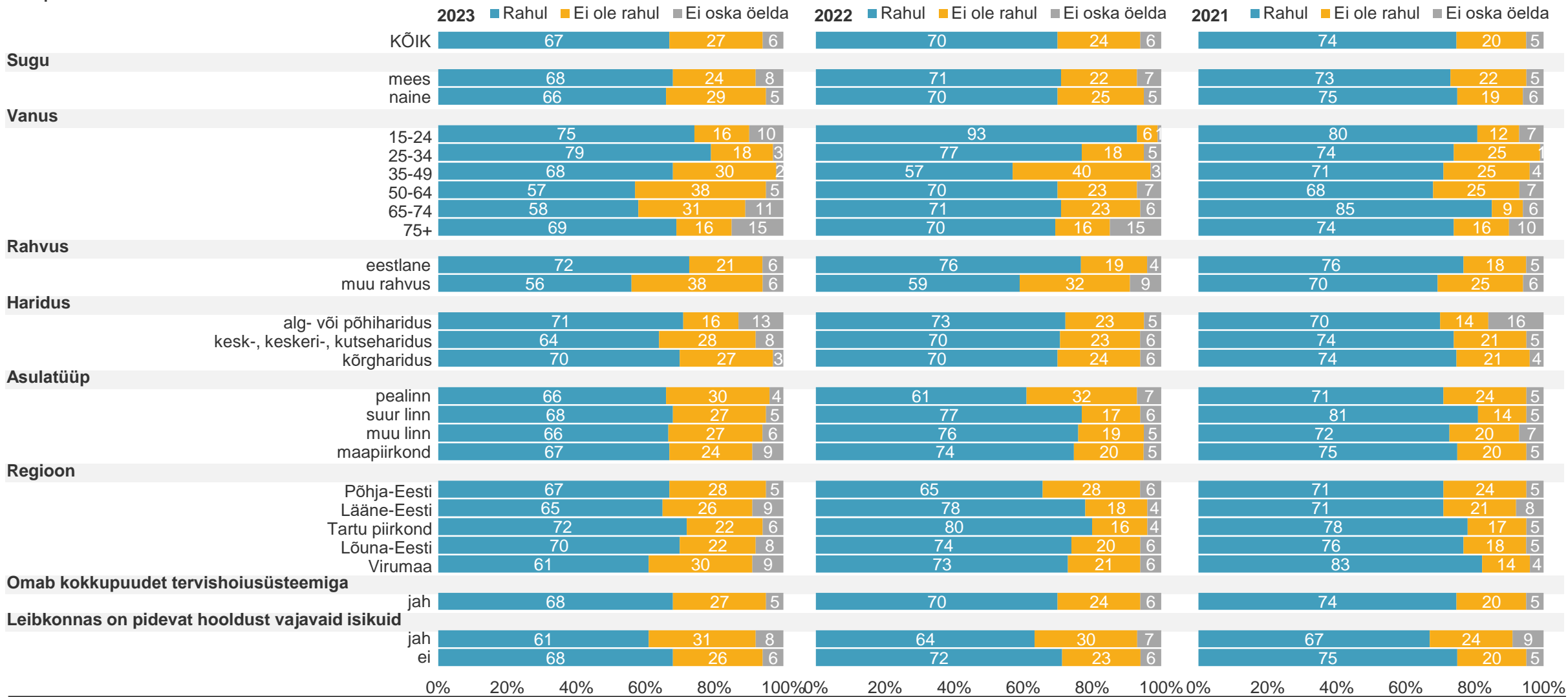
% kõikidest vastajatest, n=1263

K3. Kui rahul Te olete meie riikliku tervisekindlustusega?

Rahulolu riikliku tervisekindlustusega erinevates rahvastikurühmades 2021–2023

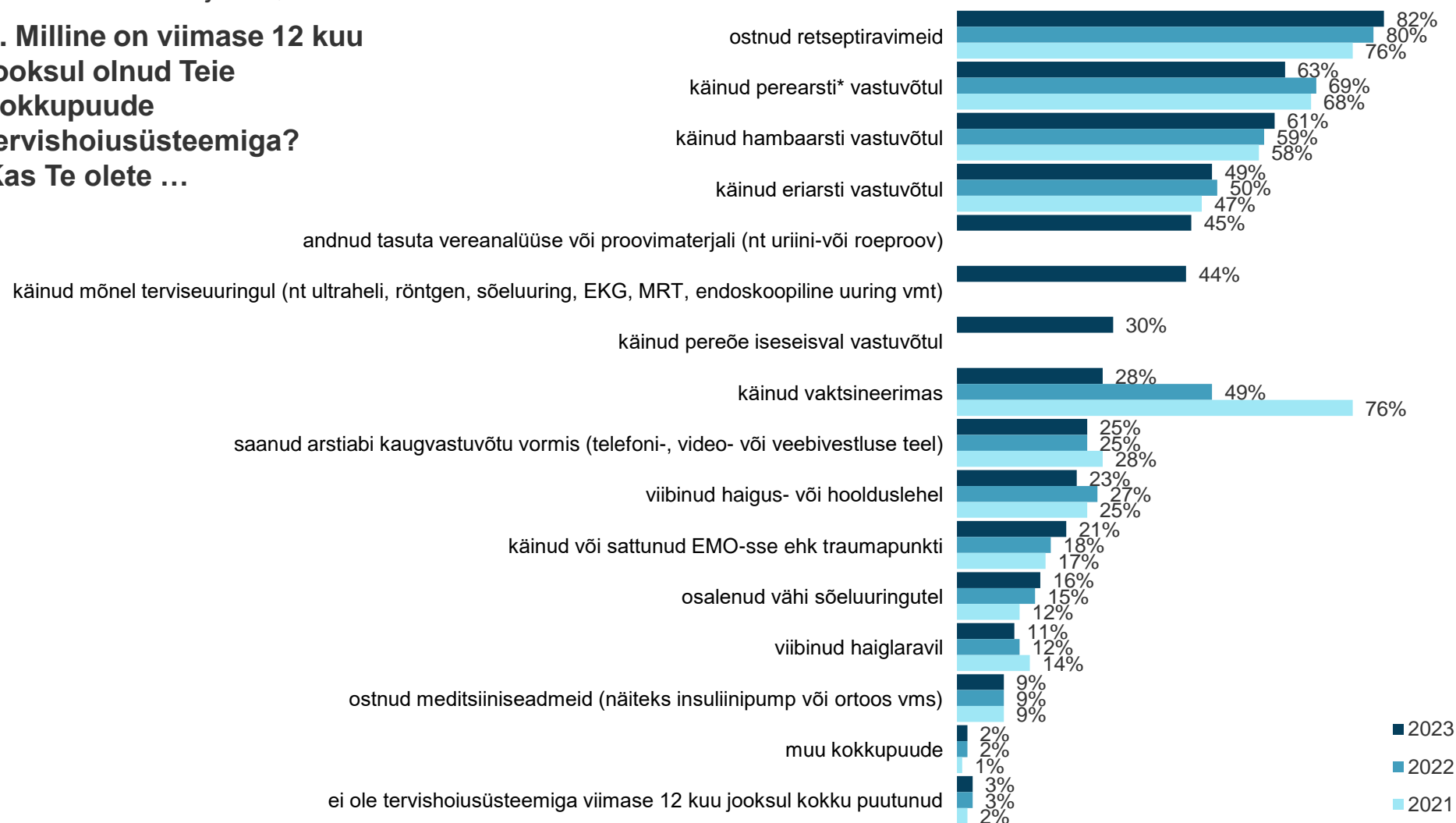
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Kokkupuude tervishoiusüsteemiga viimase 12 kuu jooksul 2021–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

4. Milline on viimase 12 kuu jooksul olnud Teie kokkupuude tervishoiusüsteemiga? Kas Te olete ...

* 2022 ja varem oli sõnastus: perearsti/-õde

4

Perearsti ja pereõe teenuste kasutamine

Kokkuvõte: perearsti/pereõe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (1)

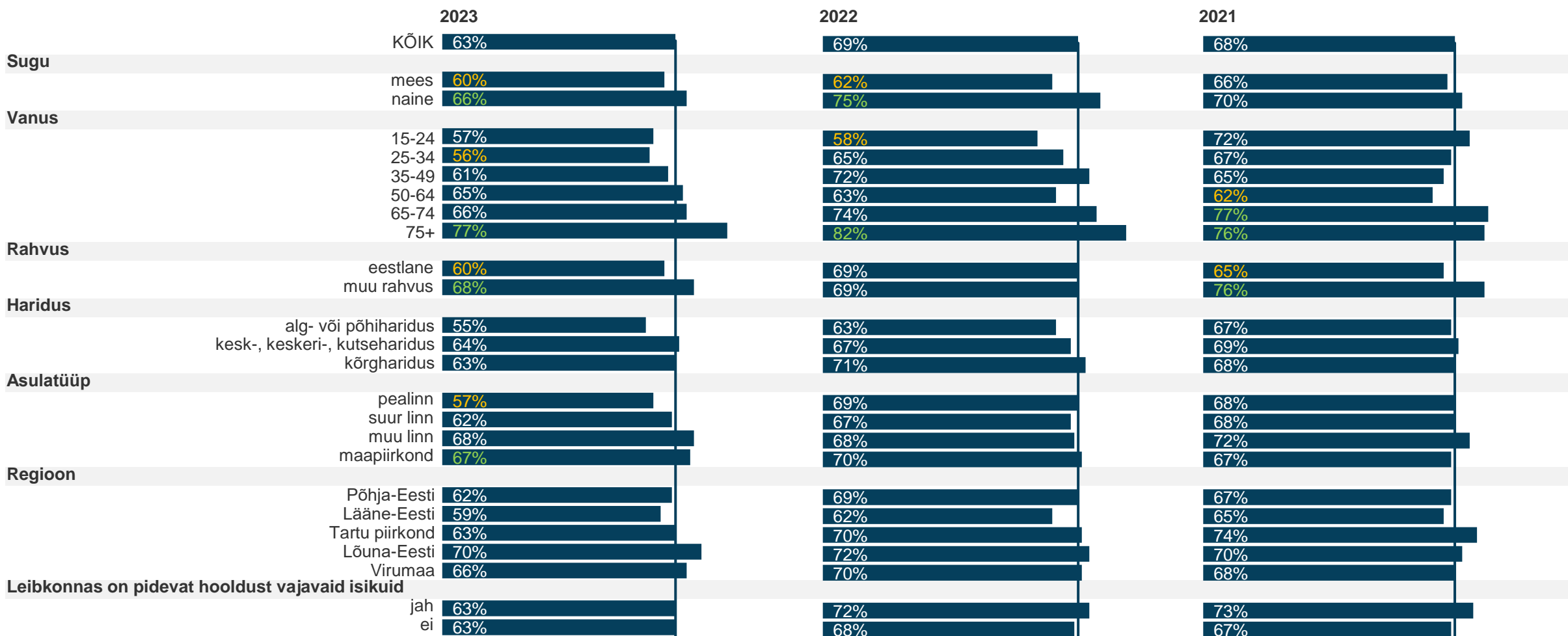
- **Perearsti juures on viimase 12 kuu jooksul käinud 63%** kõikidest Eesti 15-aastastest ja vanematest elanikest. Nende osakaal on veidi väiksem kui kahes eelmises uuringus, kuna varem küsiti perearsti või pereõe külastamise kohta koos.
 - Keskmisest (63%) enam on perearsti vastuvõtul käinud naised, 75-aastased ja vanemad ning muust rahvusest elanikud, samuti ka maapiirkonna elanikud.
 - Keskmisest vähem on oma perearsti poole pöördunud mehed, 25-34-aastased ning Tallinna elanikud.
- **Viimasel perearsti vastuvõtul pakutud arstiabiga jäi väga või üldiselt rahule 80%** kõikidest Eesti elanikest. Need, kes käisid vastuvõtul viimase 12 kuu jooksul, on pisut enam rahul (85%) kui need, kes ei ole sel perioodil vastuvõtul käinud (80%). Viimase kuue aasta lõikes oli rahulolu kõige kõrgem 2020. aastal (89%) ja on sealt alates vähehaaval langenud.
 - Viimase perearsti või pereõe külastusega rahule jäänuid on keskmisest enam eestlaste ning maapiirkonna elanike seas
 - Rahulolematust viimase visiidiga on keskmisest enam muust rahvusest ning 50-64-aastaste elanike seas.
 - **Rahulolematud patsiendid** toovad kõige sagedamini välja rahulolematust arsti abi ja nõuannete/juhistega, aga ka arsti käitumise ja suhtlemise ning arstiabi kättesaadavusega.
- Suurem osa elanikest (79%) leidis, et viimasel visiidil **selgitas nende perearst terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel**. Neid, kes nii ei arvanud, oli 13%; enam on neid 50-64-aastaste naiste seas.
- Vähem (66%) on neid, kes leiavad, et nende **perearst kaasas neid ravi ja hoolduse otsustesse nii palju kui nad soovisid**. Enam on neid kõrgharidusega inimeste seas ja nende seas, kes käisid perearsti juures viimase 12 kuu jooksul.
- Tervikuna on **74% eestimaalastest** veendunud, et nende **perearst suudab neid enamikes terviseküsimustes aidata**, ning nende osakaal on alates 2015. aastast madalaim. Siiski mängib viimases uuringus rolli nende elanike suurem osakaal, kes ei oska küsimusele hinnangut anda (8%). Vastupidiselt leiab 19%, et nende perearst ei suuda alati enamikes terviseküsimustes aidata ja nende osakaal on varasemast veidi kõrgem juba kolm viimast aastat.
 - Keskmisest pessimistlikumalt suhtuvad oma perearsti võimekusse neid aidata 50-64-aastased ning muust rahvusest elanikud.

Kokkuvõte: perearsti/pereõe teenuste kasutamine ning nendega rahulolu (2)

- **Pereõe iseseisval vastuvõtul** on viimase 12 kuu jooksul käinud 30% elanikest. Enam on neid 50-64 ning 75-aastaste ja vanemate elanike, maa-asulate ning Tartu piirkonna elanike seas. Vähem on seda võimalust kasutanud pealinna elanikud.
 - Nendest, kes on pereõe iseseisval vastuvõtul käinud, 85% jäid sellega rahule ning 9% mitte. Rahulolematust põhjustasid peaaesjalikult pereõe antud abi ning nõuanded (50%) ning kõige vähem pereõe abi kättesaadavus.
- Mõeldes viimasele kokkupuutele perearsti/-õega, siis veidi enam kui **viies** (22%) Eesti elanikest **sai perearsti/-õe vastuvõtule või võimaluse ühega nendega nõu pidada juba samal päeval, 38%** sai arstiga konsulteerida 2–3 tööpäeva jooksul, 19% pidi ootama 4–5 tööpäeva ning 13% ootas võimalust arsti/õega suhtlemiseks rohkem kui nädal aega. Nende osakaal, kes said vastuvõtule 2-3 tööpäevaga on alates 2020. aastast veidi langenud (viis protsendipunkti) ja nende osakaal, kes ootasid kauem, tõusnud (8 protsendipunkti).
 - Kauem kui nädal aega pidid perearsti/-õe konsultatsiooni ootama keskmisest sagedamini muust rahvusest ning Põhja-Eesti, sh Tallinna elanikud.
- **Perearstiabi kättesaadavusega** ehk perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirusega jäi rahule 76% elanikest. See näitaja on viimase kuue aasta madalaim olles kõrgeimal tasemel 2020. aastal (84%). Ootuspäraselt on **rahulolu arstiabi kättesaadavusega tugevas seoses teenuse saamiseks kulunud ajaga**. Kuni kolme päevaga perearsti vastuvõtule saanute osakaal on langenud ning see kajastub ka rahulolus kättesaadavusega.
- Elanike teadlikkus sellest, et **ägeda haigusega peab perearst võtma vastu samal päeval** on üsna hea: sellega on kursis 70%. Vähem teatakse, et mitteägeda tervisehäirega tuleb vastu võtta kuni 5 tööpäeva jooksul (5%).
- 41% elanikest **on helistanud ööpäevaringsele perearsti nõuandetelefonile 1220**, 48% on sellest kuulnud, kuid ei ole sellele helistanud ning 11% ei ole sellest üldse kuulnud. Alates 2019. aastast on nõuandetelefonile helistajate osakaal kasvanud (32% → 41%) ning paranenud on nõuandetelefoni tuntus (teab ja/või on helistanud) tervikuna (79% → 89%)
 - Nõuandetelefonist pole kuulnud ega seda kasutanud sagedamini mehed, ennekõike nooremad mehed (15-34-aastased) ning 50-aastased ja vanemad mehed, muust rahvusest, lasteta ning pidevat hooldamist vajava pereliikmeta elanikud.

Viimase 12 kuu jooksul perearsti* vastuvõtul käinud elanikud 2021– 2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

Kuni 2022 (k.a) küsiti rahulolu viimase perearsti või pereõe külastusega

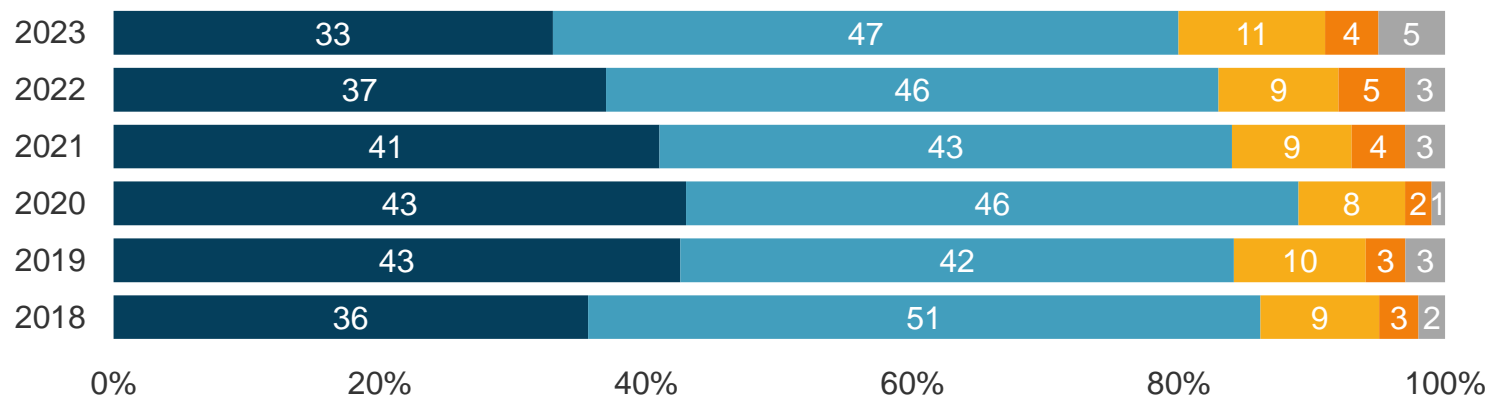
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu viimase pereearsti* külastusega 2018–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

5. Mõeldes oma viimasele pereearsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite pakutud arstiabiga?

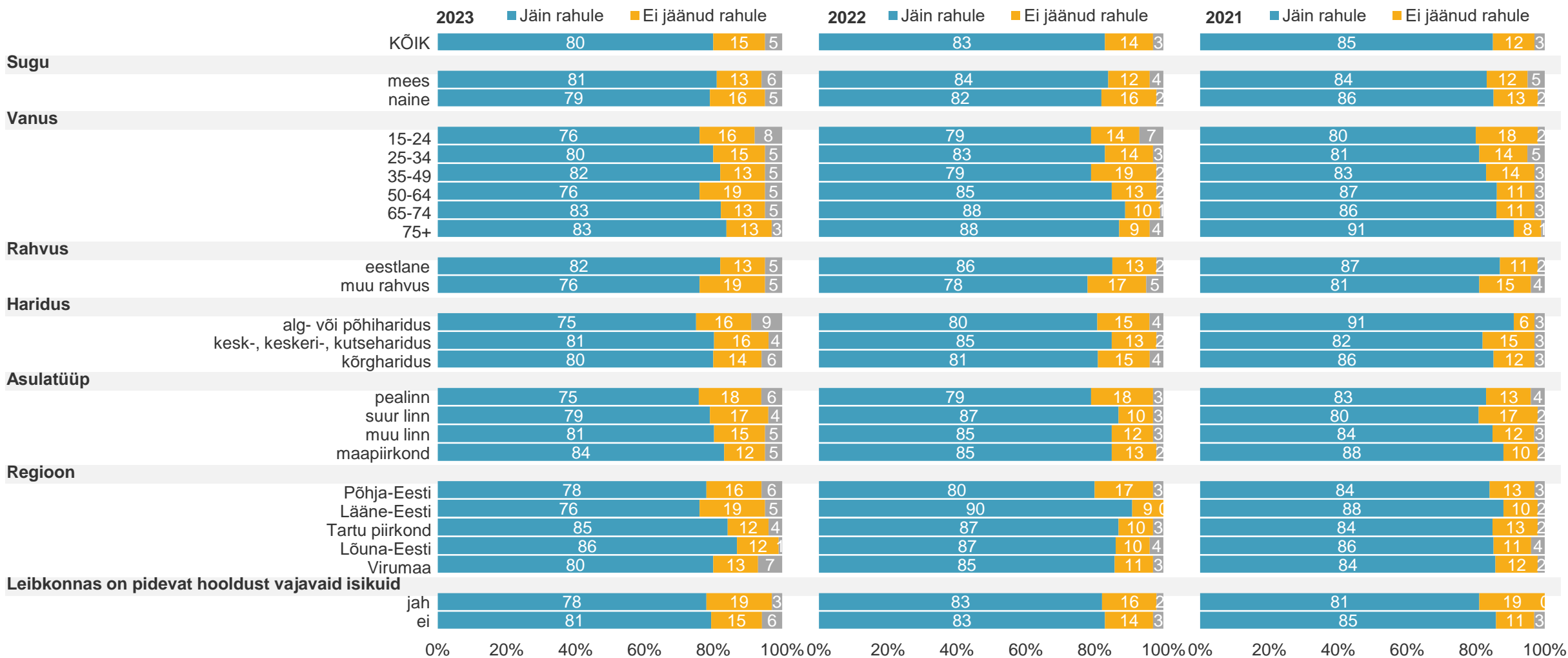
■ Väga rahule ■ Üldiselt rahule ■ Üldiselt ei jäänud rahule ■ Üldse ei jäänud rahule ■ Ei oska öelda / ei mäleta

Kuni 2022 (k.a) küsiti rahulolu viimase pereearsti või pereõe külastusega

Rahulolu oma perearstiga viimase külastuse põhjal erinevates rahvastikurühmades 2021–2023

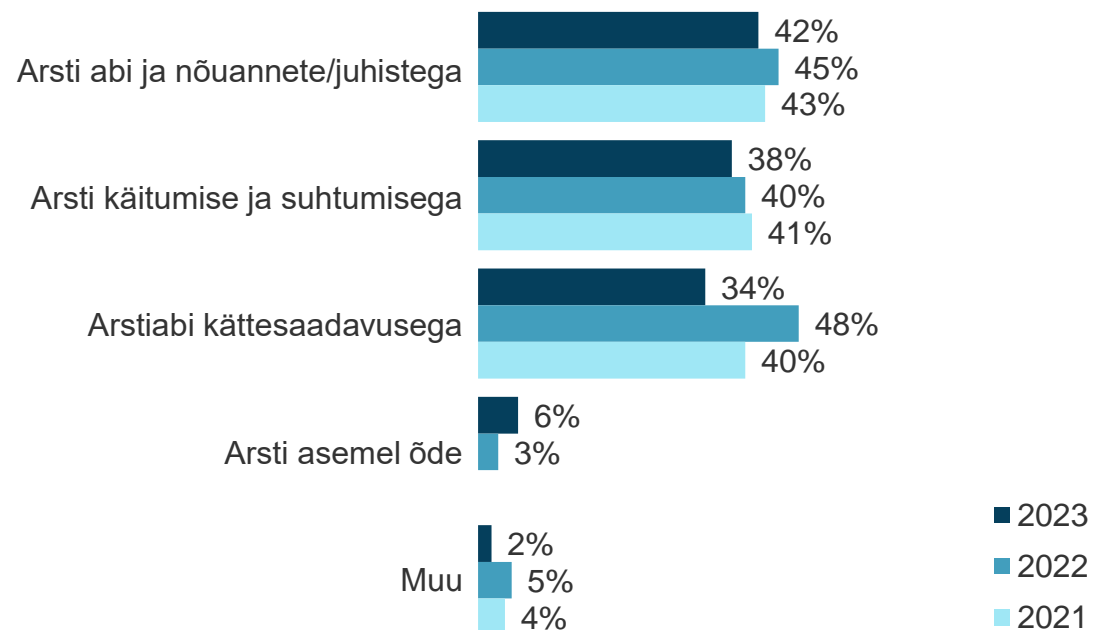
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Perearsti viimase külastusega rahulolematuse põhjused 2021–2023

% vastajatest, kes viimasel külastuskorral ei jäänud perearstiga rahule, n=175*

5A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel perearsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

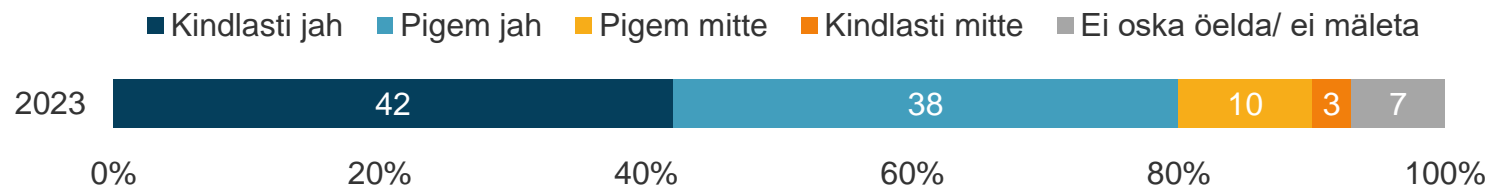

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Hinnangud perearsti tööle visiidi käigus 2023

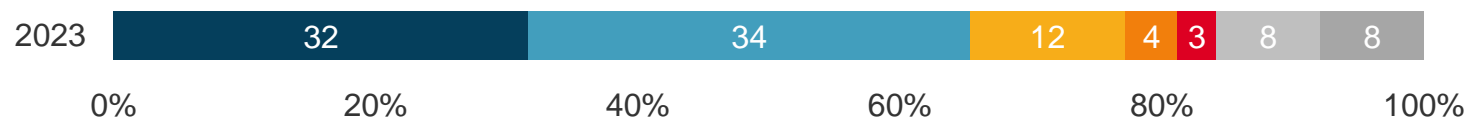
% kõikidest vastajatest, n=1263

K5B. Kas perearst selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel?

K5C. Kas perearst kaasas Teid oma ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui Te soovisite?

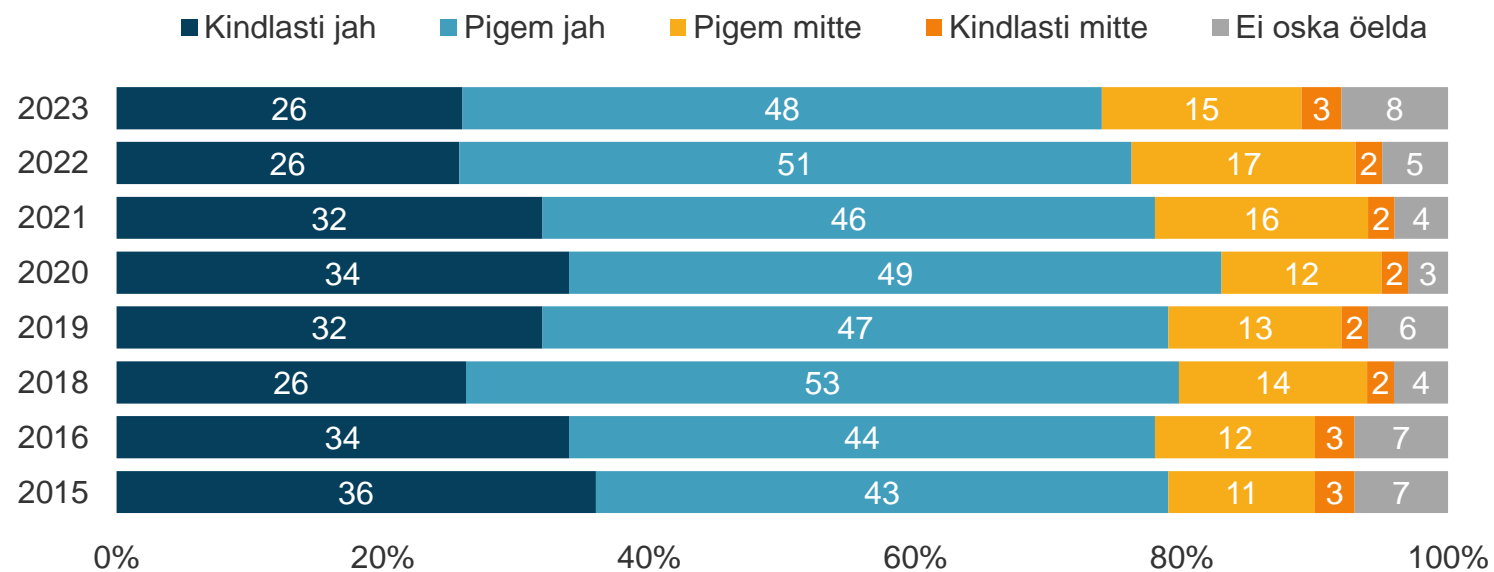
Legend: Kindlasti jah, Pigem jah, Pigem mitte, Kindlasti mitte, Ma ei soovinud kaasamist, Pole asjakohane, sest raviotsuseid ei tehtud, Ei oska öelda/ ei mäleta

Perearsti suutlikkus anda abi enamikus terviseküsimustes 2015–2023

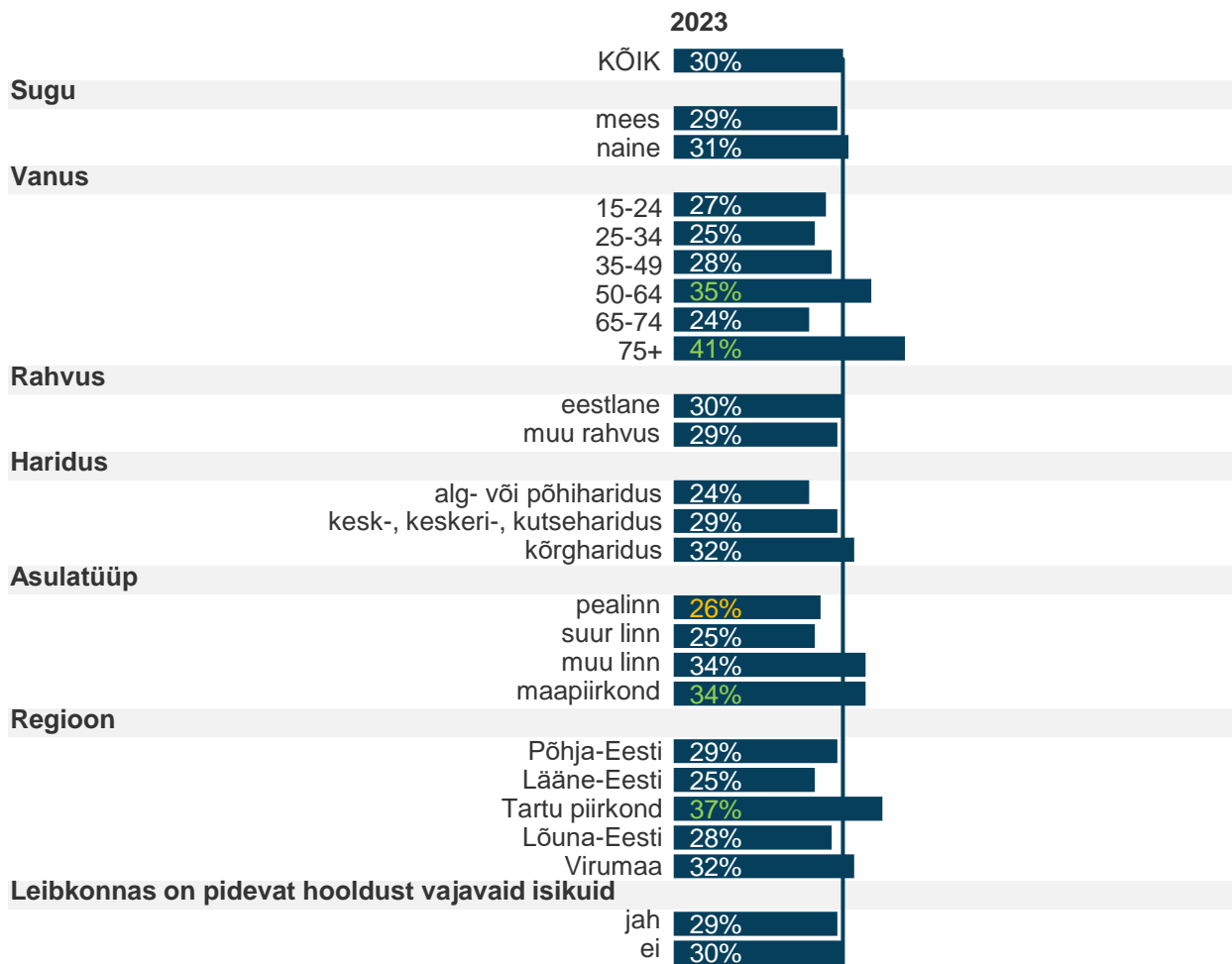
% kõikidest vastajatest, n=1263

6. Kas Teie perearst suudab Teid aidata enamikus terviseküsimustes?

Viimase 12 kuu jooksul pereõe iseseisval vastuvõtul käinud elanikud 2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

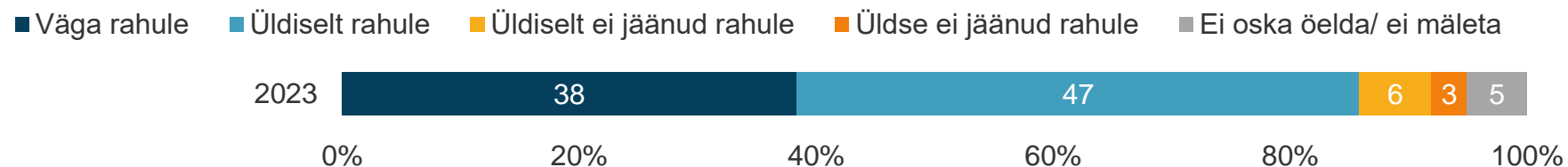

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu viimase pereõe iseseisva külastusega 2023

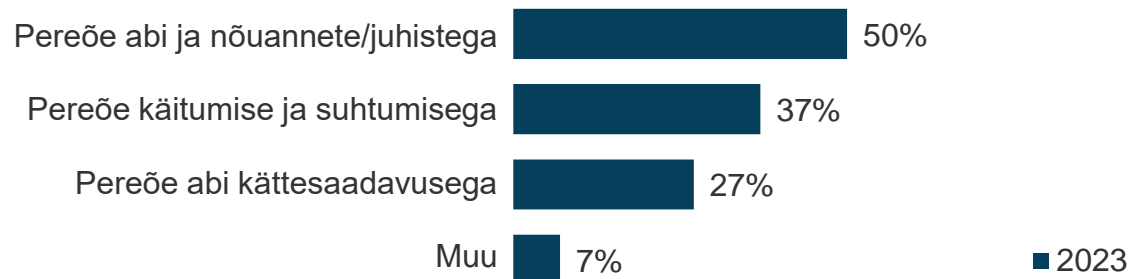
K6A. Mõeldes oma viimasele pereõe iseseisvale vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite pakutud abiga?

% vastajatest, kes on käinud pereõe vastuvõtul, n=868

K6B. Millega Te ei jäänud rahule viimasel pereõe iseseisval külastusel?

% vastajatest, kes ei jäänud rahule, n=76

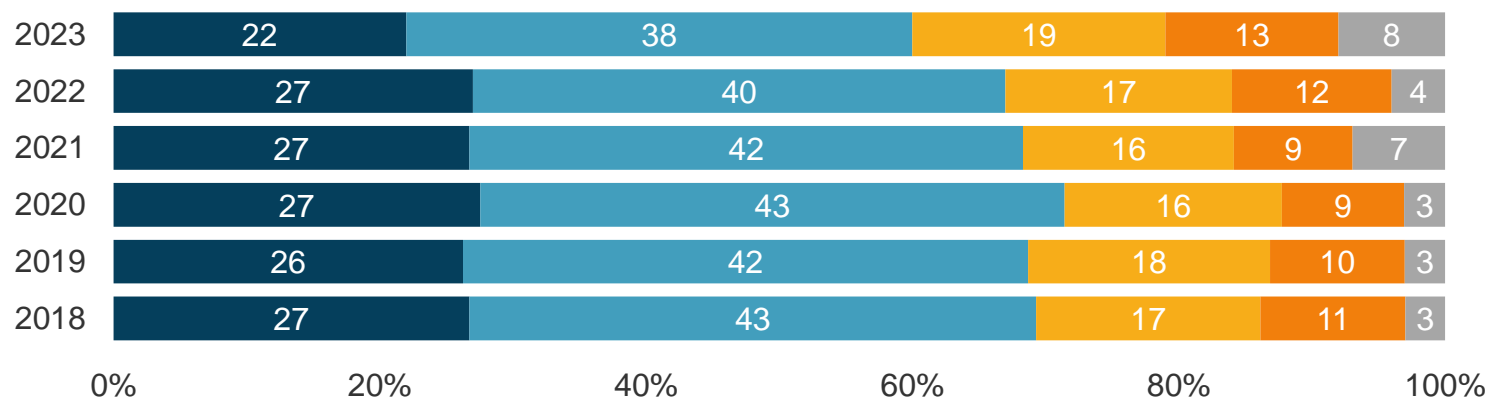

Perearstiteenuse kättesaadavus: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirus 2018–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

7. Palun mõelge oma viimasele perearsti külastusele. Kui kiiresti pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni/e-posti teel nõu pidada?

■ Samal päeval* ■ 2-3 tööpäeva jooksul ■ 4-5 tööpäeva jooksul ■ Rohkem kui nädala jooksul ■ Ei oska öelda / ei mäleta

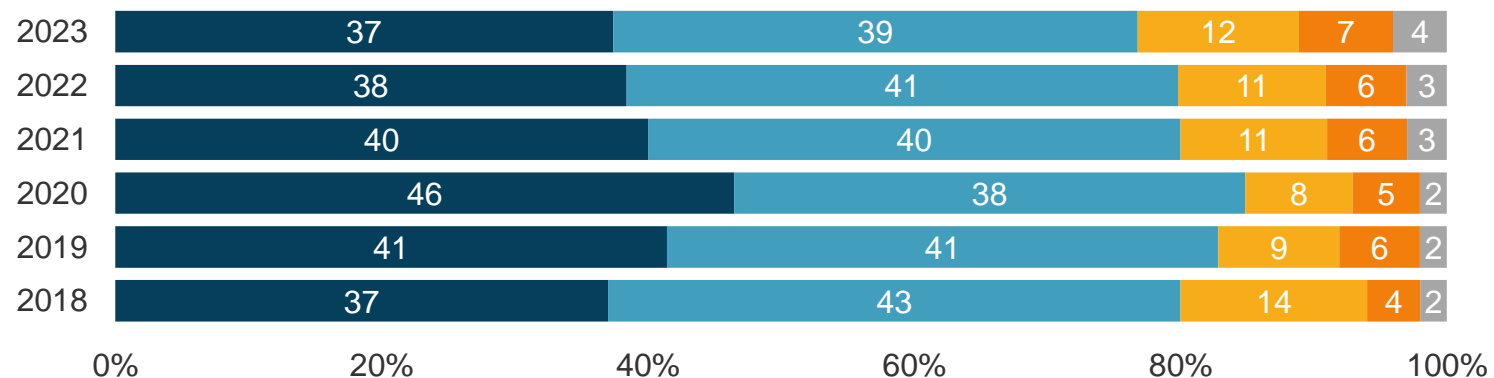
* Lisaks oli juures märkus: märkige ka siis, kui Te ei registreerinudki, vaid läksite lihtsalt kohale.

Rahulolu perearstiteenuse kättesaadavusega: perearsti või -õe vastuvõtule pääsemise kiirusega 2018–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

8. Kuivõrd rahule Te jäite perearsti kättesaadavusega ehk sellega, kui kiiresti pääsesite arsti/õe vastuvõtule või saite arsti/õega telefoni/e-posti teel nõu pidada?

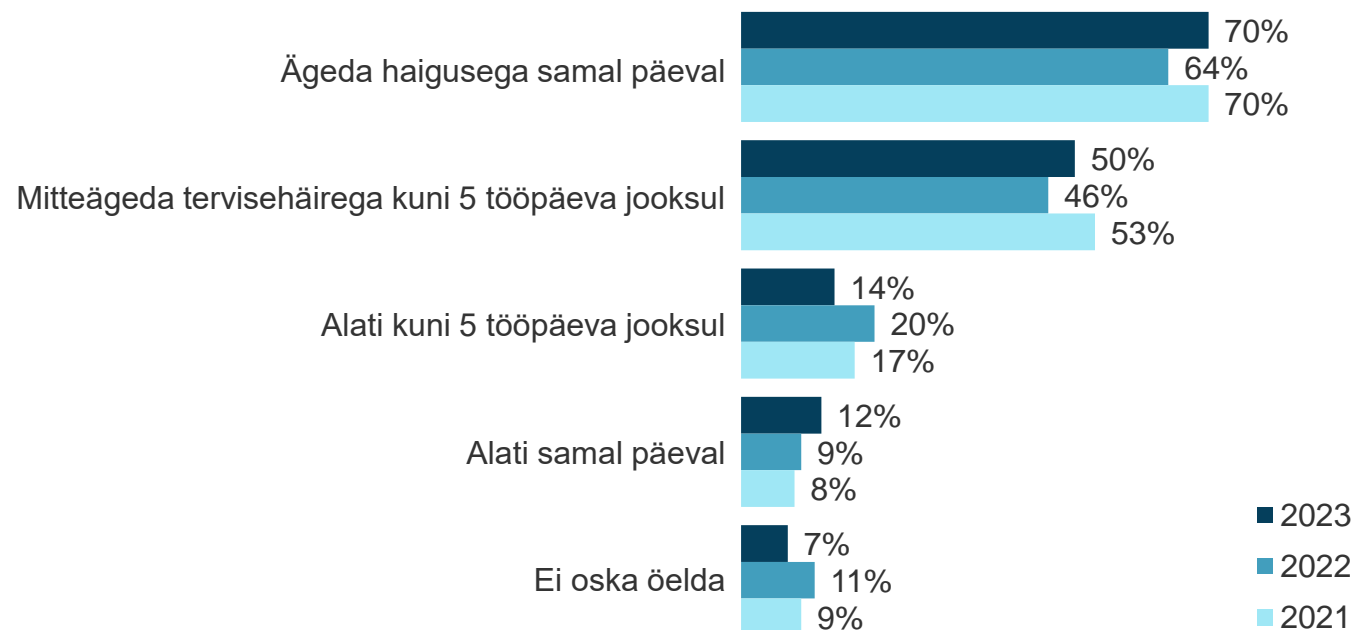
- Väga rahul, saite väga kiiresti arsti/õe vastuvõtule või temaga suhelda
- Pigem rahul
- Pigem ei olnud rahul
- Üldse ei olnud rahul, arsti vastuvõtule pääsemiseks kulus liiga palju aega, ei saanud arsti või õega suhelda
- Ei oska öelda

Teadlikkus sellest, kui kiiresti perearst/pereõde peab patsiendi vastu võtma 2021–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

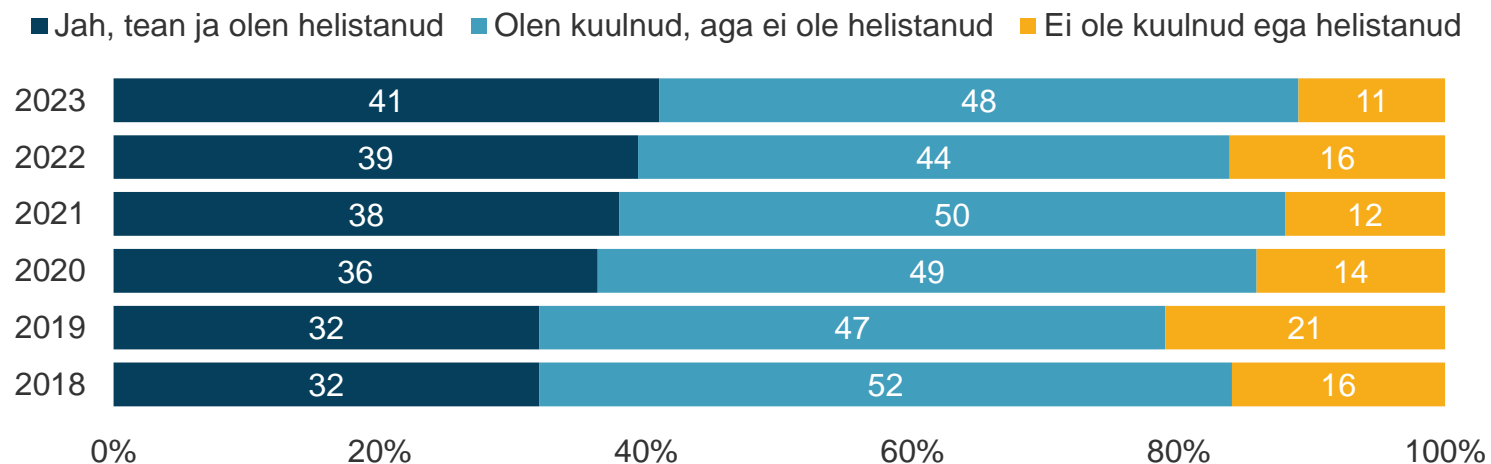
K9. Kui kiiresti peab perearst/pereõde patsiendi Eestis vastu võtma

Perearsti nõuandetelefoni 1220 tuntus ja kasutamine 2018–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

K10. Kas Te olete helistanud perearsti nõuandetelefonile 1220, kuhu võib ööpäevaringselt helistada ja esmast tervisealast nõu küsida?

5

Eriarsti teenuste kasutamine

Kokkuvõte: eriarsti külastamine ja rahulolu saadud teenusega

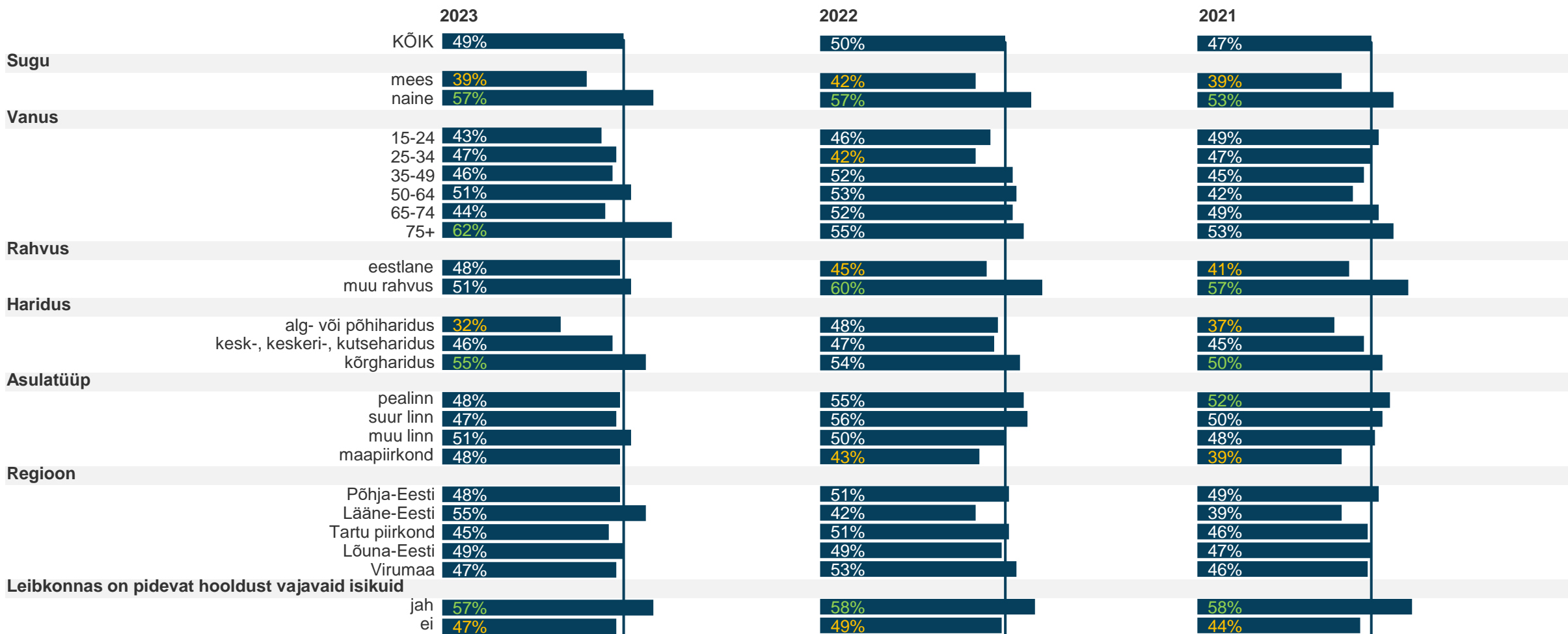
- Viimase 12 kuu jooksul on **eriarsti külastanud umbes pooled (49%) Eesti elanikest**.
 - Keskmisest tõenäolisemalt on eriarsti vastuvõtul käinud naised, eakad (vanus 75+).
 - Keskmisest vähem tõenäoliselt on eriarsti juures käinud mehed.
- Sarnaselt viimastele aastatele **jäi viimase eriarsti visiidiga rahule ligikaudu üheksa patsienti kümnest (91%)**, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, sh 48% ütles, et jäi arsti külastusega väga rahule. Need näitajad ei ole viimaste aastate jooksul muutunud.
 - Rahulolutase on kõrge ja erisusi elanikkonnarühmade lõikes ei ilmne.
- Need, **kes ei jäänud viimase eriarsti külastusega rahule**, tõid ennekõike esile rahulolematust arsti käitumisega (54%), arsti abi ja nõuannetega (47%) ning vähem eriarstiabi kättesaadavusega (27%).
- 92% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud elanikest leidsid, et eriarst **selgitas terviseseisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel**.
 - Keskmisest sagedamini leidsid seda 50-64-aastased elanikud (96%).
- 76% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud elanikest leidsid, et eriarst kaasas neid oma ravi ja hoolduse otsustesse nii palju kui nad soovisid ning vaid 12% leidsid, et arst ei teinud seda nii nagu nad soovisid. 8% ei soovinud kaasamist või ei tehtud raviotsuseid.
 - Kaasamisega jäid sagedamini rahule 15-24-aastased elanikud (88%).
 - Vähem jäid sellega rahule muust rahvusest (16% ei jäänud) ning suuremate linnade elanikud (19% ei jäänud).
- **68% kinnitas, et seoses viimase eriarsti külastusega ei tekkinud neil mingisuguseid praktilisi probleeme**. Nende osakaal on võrreldes kahe eelneva aastaga jäänud samaks. Enim probleeme on tekitanud asjaolu, et eriarst asub kaugel (12%) ja eriarsti vastuvõtt on tasuline (10%).

Kokkuvõte: eriarsti vastuvõtule aja broneerimine ja rahulolu sellega

- Nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud, ütles 20%, et alates **aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni kulus kuni 7 tööpäeva**; **20%** ütles, et selleks läks **8 tööpäeva kuni neli nädalat** ning **rohkem kui pooled (57%)** pidid ootama eriarsti vastuvõttu **enam kui kuu aega pärast broneeringu tegemist**, sh **27% ootas eriarsti vastuvõttu rohkem kui kaks kuud**. Alates 2021. aastast on kasvanud nende osakaal, kes ootasid enam kui kuu (43% → 57%) ning vähenenud nende hulk, kes said arsti juurde 8 tööpäeva kuni nelja nädalaga (30% → 20%), aga ka kuni 7 tööpäeva jooksul (25% → 20%) Antud uuringus ei kaardistatud seda, kui palju aega läks eriarsti vastuvõtule soovijal aega broneeringu tegemise võimaluse saamiseks.
- Ootuspäraselt on **rahulolu eriarsti kättesaadavusega tugevas seoses eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega** – need, kes pääsesid arsti juurde kiiresti, on ka rohkem rahul ajaga, mis kulus alates vastuvõtu broneerimisest kuni reaalse visiidi toimumiseni. Eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega on väga või pigem rahul pooled patsientidest (50%). Nende osakaal on madalam kui 2020-2021. aastal olles võrreldav 2018-2019. aasta tasemega. Samas on väga rahul olevate patsientide osakaal jäänud viimasel neljal aastal samale tasemele (22-26%).
 - Keskmisest sagedamini ei jäänud visiidiga rahule 50-64-aastased naised, muust rahvusest ning suuremate linnade elanikud.

Viimase 12 kuu jooksul eriarsti vastuvõtul käinud elanikud 2021– 2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

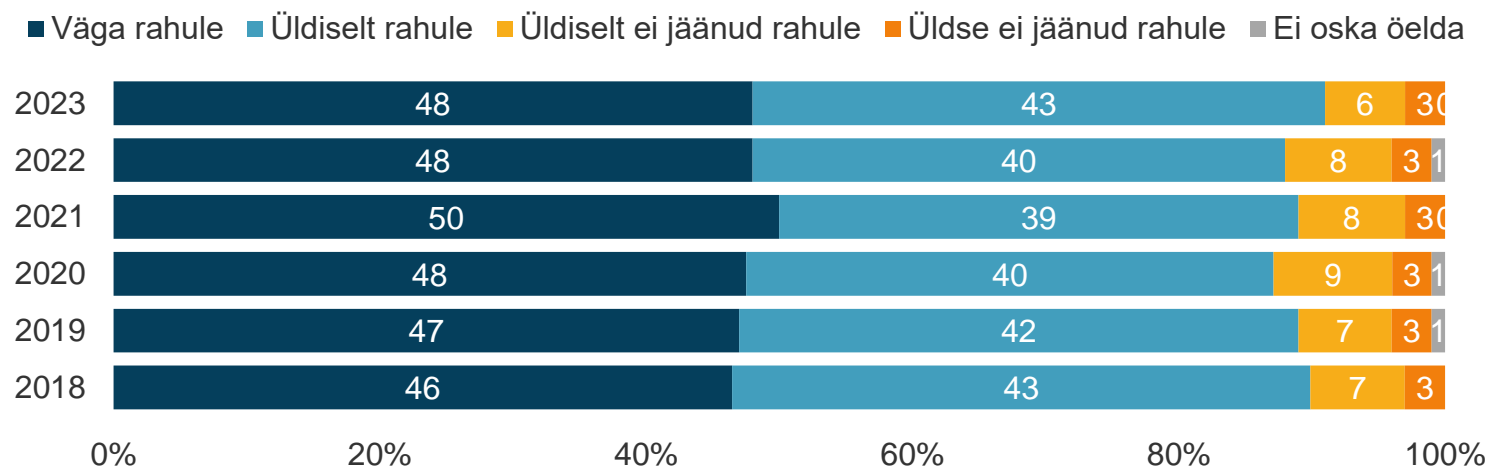

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Rahulolu eriarstiga viimase külastuse põhjal 2018–2023

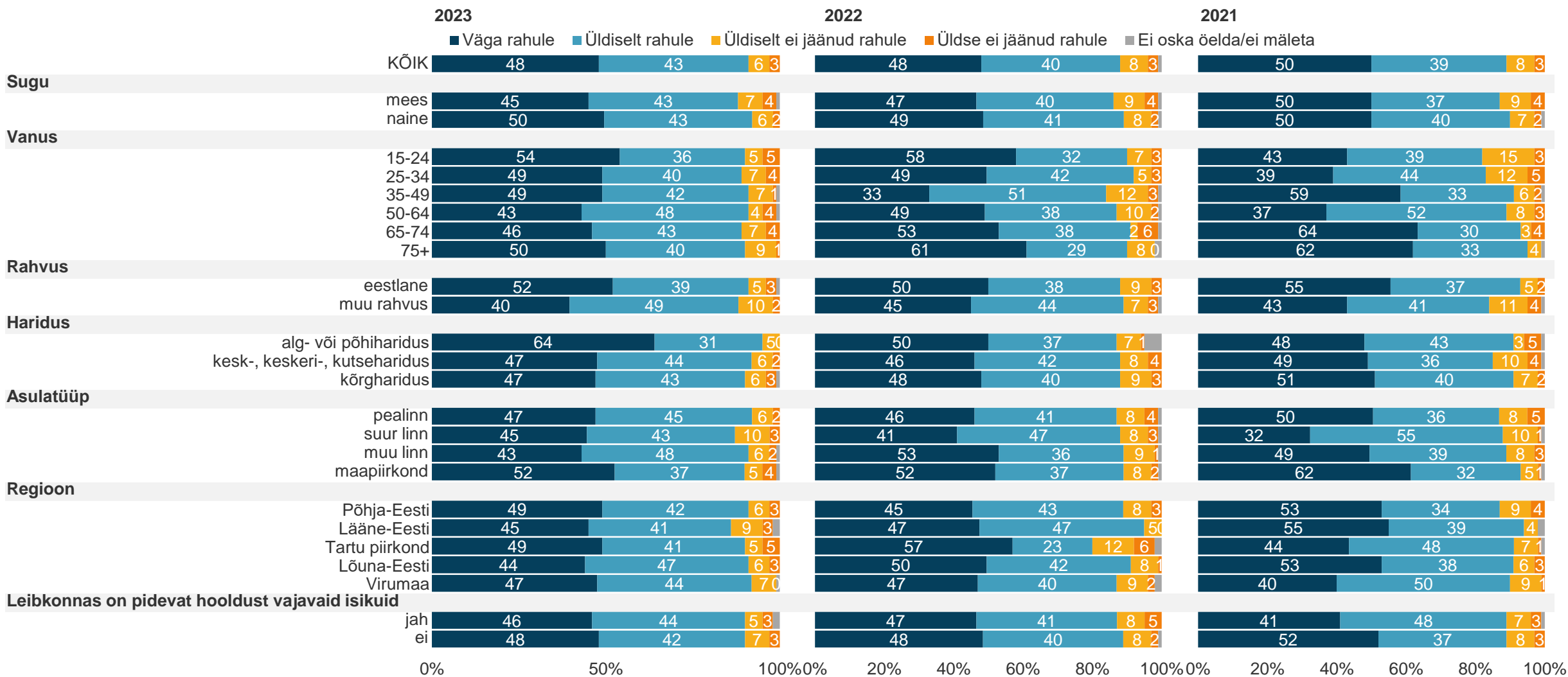
% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=619

K11. Mõeldes oma viimasele eriarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te eriarstiga jäite?

Viimase 12 kuu jooksul eriarsti vastuvõtul käinud elanikud 2021– 2023

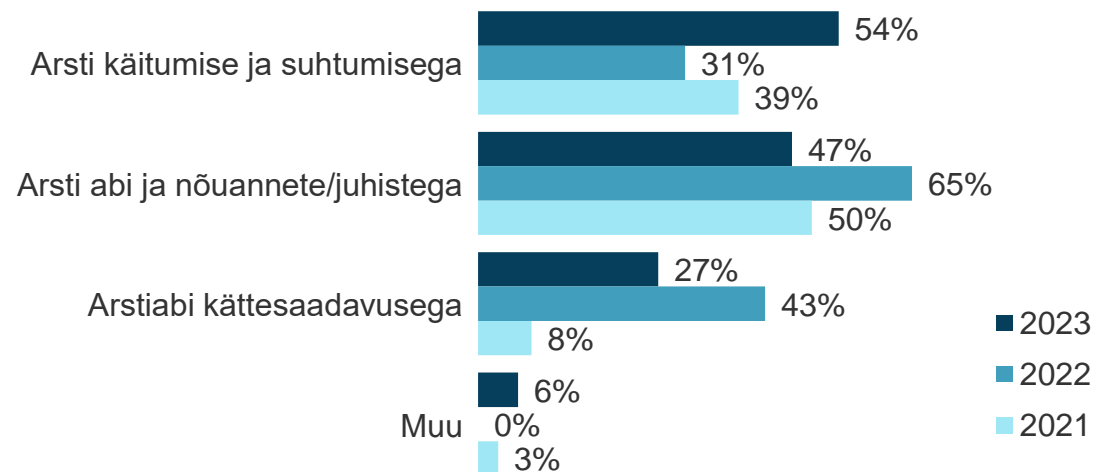
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolematuse põhjused viimase visiidiga eriarsti juurde 2021–2023

% neist, kes viimasel visiidil ei jäänud eriarstiga rahule, n=60*

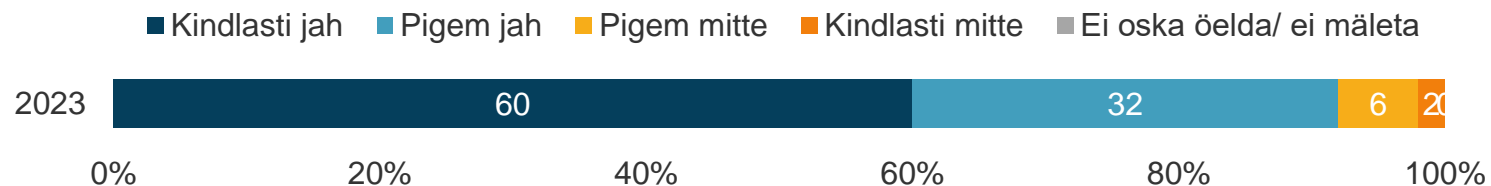
11A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel eriarsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

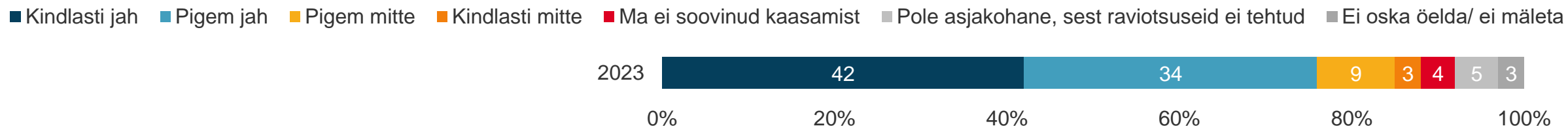
Hinnangud eriarsti tööle visiidi käigus 2023

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=619

K11B. Kas eriarst selgitas tervises seisundiga seotut ja ravivõimalusi kergesti arusaadaval moel?

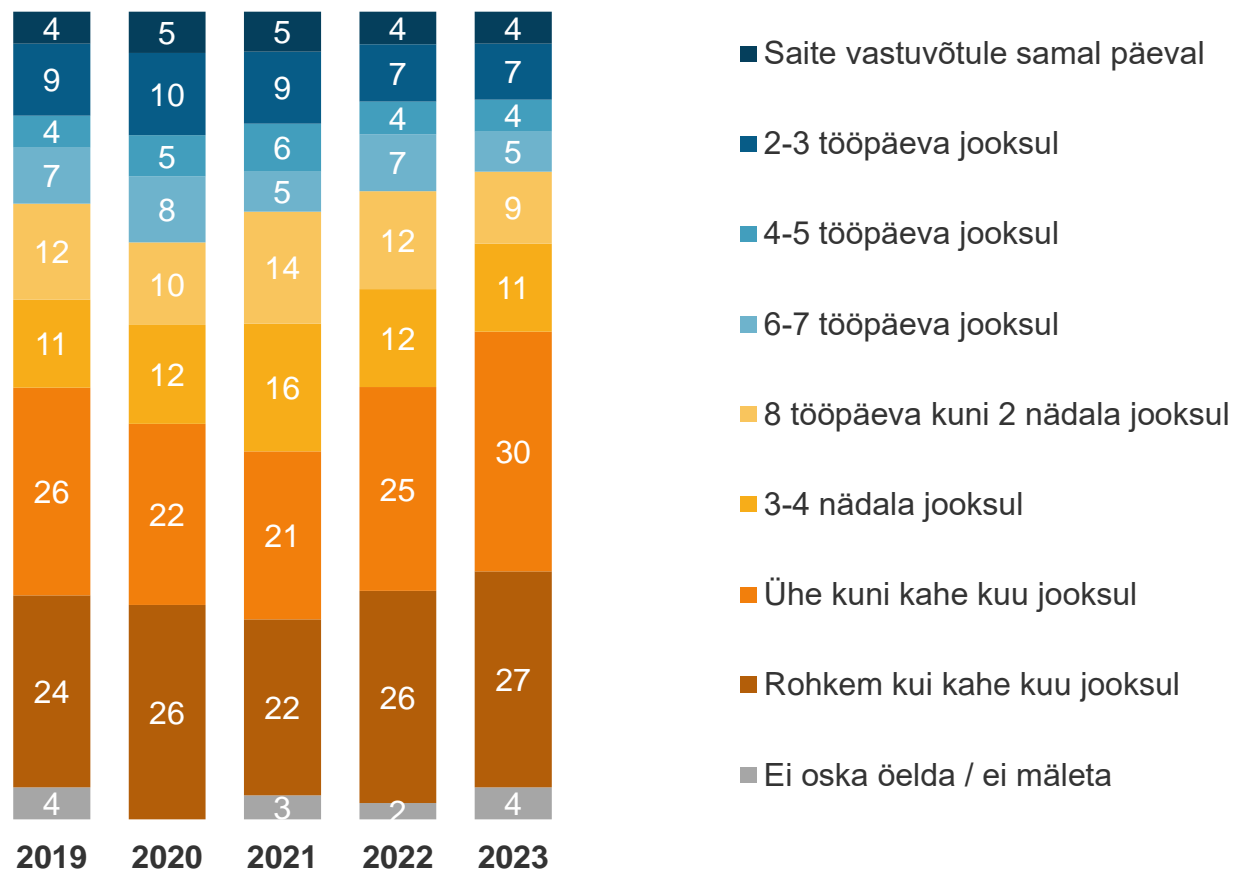
K11C. Kas eriarst kaasas Teid oma ravi ja hoolduse otsustesse nii palju, kui Te soovisite?

Eriarstiteenuse kättesaadavus: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirus alates registreerimisest 2019–2023

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=619

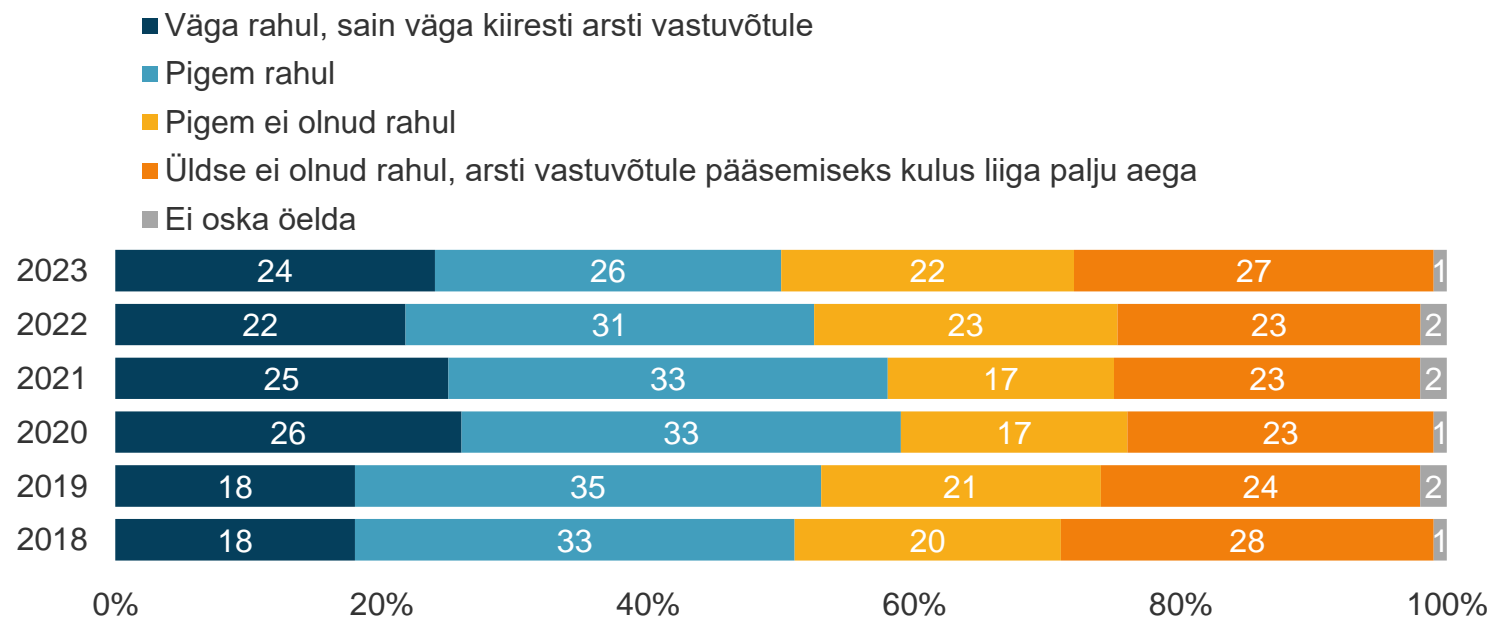
12. Mõeldes viimasele eriarsti külastusele, kui palju kulus aega alates aja broneerimisest kuni eriarsti vastuvõtuni?

Rahulolu eriarsti kättesaadavusega: eriarsti vastuvõtule pääsemise kiirusega 2018–2023

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=619

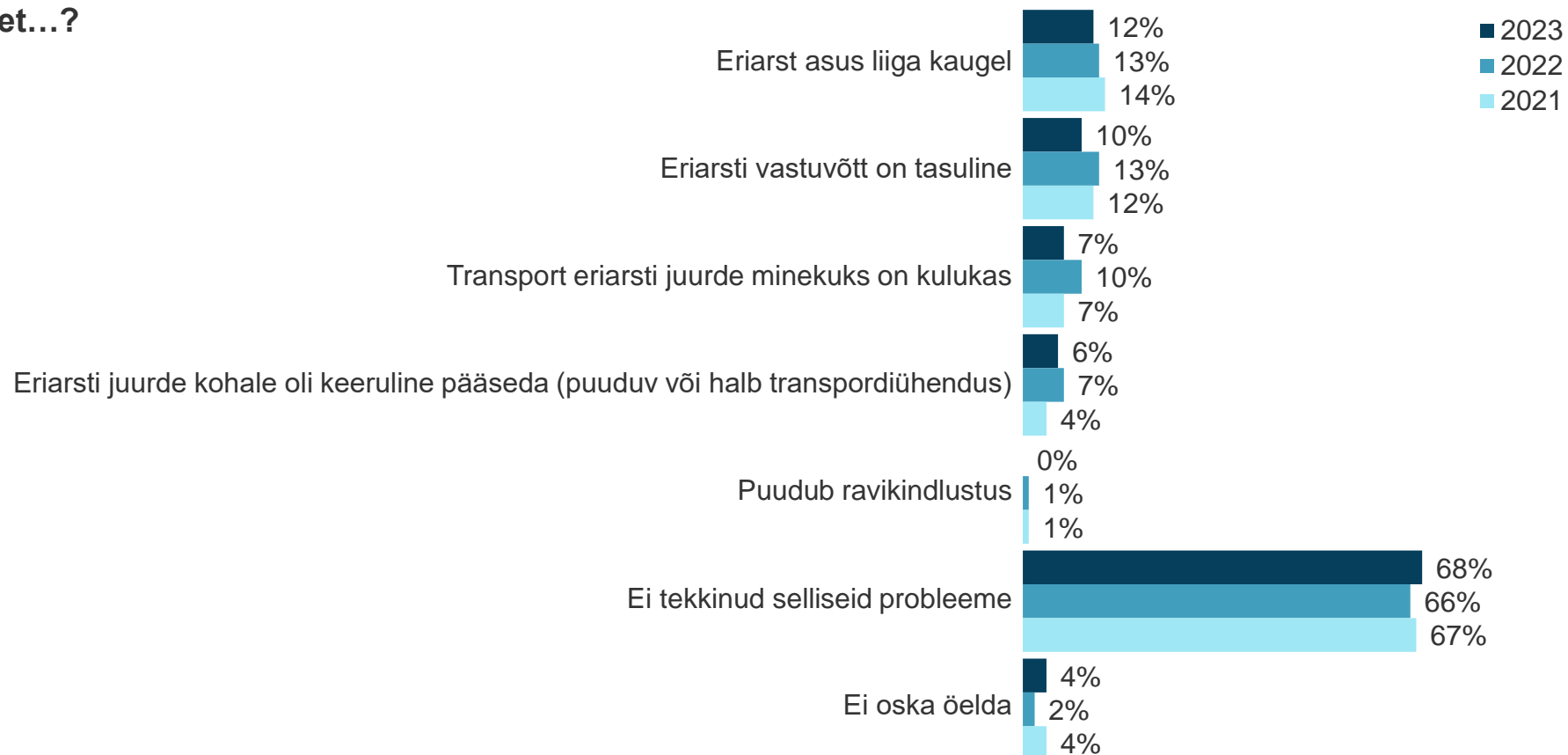
K13. Mõeldes viimasele eriarsti vastuvõtule, kuivõrd rahule Te jäite sellega kui kiiresti pääsesite arsti vastuvõtule?

Eriarstiteenuse kättesaadavus: muud probleemid 2021-2023

% viimase 12 kuu jooksul eriarsti külastanud vastajatest, n=619

K14. Kas eriarsti viimasel külastusel tekitas probleeme see, et...?

6

Hambaarsti teenuste kasutamine

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine

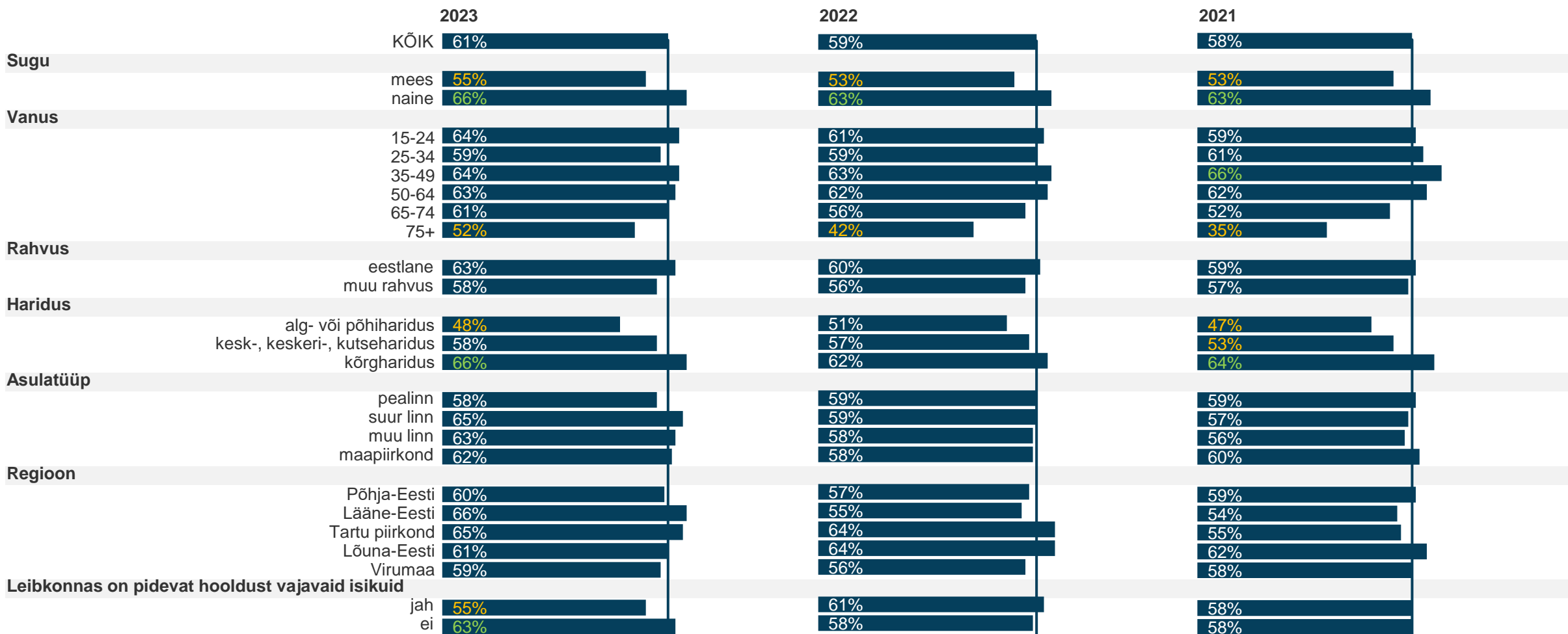
- **Viimase 12 kuu jooksul on hambaarsti vastuvõtul käinud 61%** Eesti 15-aastastest ja vanematest elanikest. See näitaja ei ole võrreldes kahe eelneva aastaga muutunud.
 - Keskmisest enam on hambaarsti külastajaid 35-64-aastaste naiste, kõrgharidusega ning kõrgemasse sissetulekurühma kuuluvate inimeste seas. Keskmisest vähem on viimase aasta jooksul hambaarsti külastanud mehed ning eakad (vanuses 75+).
- **1–2 aastat tagasi on hambaarsti külastanud viiendik (22%)** eestimaalastest, **8% tegi seda 3–5 aastat tagasi, 7% puhul jääb viimane hambaarsti külastus 6 või enama aasta tagusesse aega.** Need näitajad ei ole kolme aasta lõikes oluliselt muutunud.
 - Vähemalt kolme aasta tagusesse aega jääb hambaarsti külastus sagedamini meestel, 75-aastastel ja vanematel elanikel, kõrghariduseta inimestel ning neil, kelle sissetulek jääb alla 650 euro kuus.
- Neil, kes käivad hambaarsti juures harvem kui kord aastas, paluti põhjendada, miks see nii on. Peamise põhjendusena toodi välja **hammaste piisavalt hea seisukord** (ei ole vajadust sageli käia, ei ole kaebusi → 36%), kuid sama paljud tõid välja majanduslikke põhjuseid. **Majanduslikud põhjused on muutunud üha olulisemaks takistuseks (36%),** kuid võrreldes seitsme aasta taguse ajaga tuuakse seda põhjenduseks oluliselt harvem (2015: 46%). Teisi põhjusi nimetati juba oluliselt vähem: **proteesid ei vaja hambaravi (13%); hirm ebameeldivate protseduuride ees (5%) ning ajapuudus (4%).**
 - **Majanduslikel põhjustel** jääb hambaarsti külastamata keskmisest enam 25-64-aastastel naistel ning neil, kelle sissetulek jääb alla 650 euro kuus.
- **Viimase hambaarsti külastusega jäi rahule 84% elanikest,** sealhulgas viimase 12 kuu jooksul külastanud inimesed enam kui need, kes käisid varem (94% vs 74%). Rahulolu hambaarsti tööga ei ole muutunud.
 - Rahule jäid sagedamini 35-64-aastased, eestlased ning kõrgema sissetulekuga elanikud.
- **Viimase hambaarsti külastusega ei jäänud rahule vaid 5% elanikest.** See oli samal tasemel ka kahel eelneval aastal. Nende seas ei eristu kindlaid rahvastikurühmi.
 - See suhteliselt väike osa hambaarsti vastuvõtul käinutest, **kes hambaarstiga rahule ei jäänud,** ei olnud eelkõige rahul arsti käitumisega (37%), aga ka arstiabi kättesaadavusega (35%), vähem oli põhjuseks arsti antud abi ja nõuanded (27%).

Kokkuvõte: hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega

- Hambaraviteenustega seoses uuriti lähemalt ka kuni 19-aastaste laste hambaarsti külastamist iseseisvalt või koos vanemaga.
- 72% neist, kel on kuni 19-aastaseid lapsi, ütles, et viimase aasta jooksul on nende pere laps **käinud hambaarsti juures** (kas vanemaga või iseseisvalt) ja 25% **tunnistab, et laps ei ole viimase 12 kuu jooksul hambaarsti juures käinud**. Viimaseid on sama palju kui 2022. aastal.
- **Need, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas**, tõid sarnaselt varasemale peamise põhjusena esile kaebuste puudumist (46%). Oluliselt vähem mainiti muid põhjuseid: ajapuudust (9%), majanduslikke põhjuseid (5%), hirmu protseduuride ees (5%) jm.

Viimase 12 kuu jooksul hambaarsti vastuvõtul käinud elanikud 2021– 2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

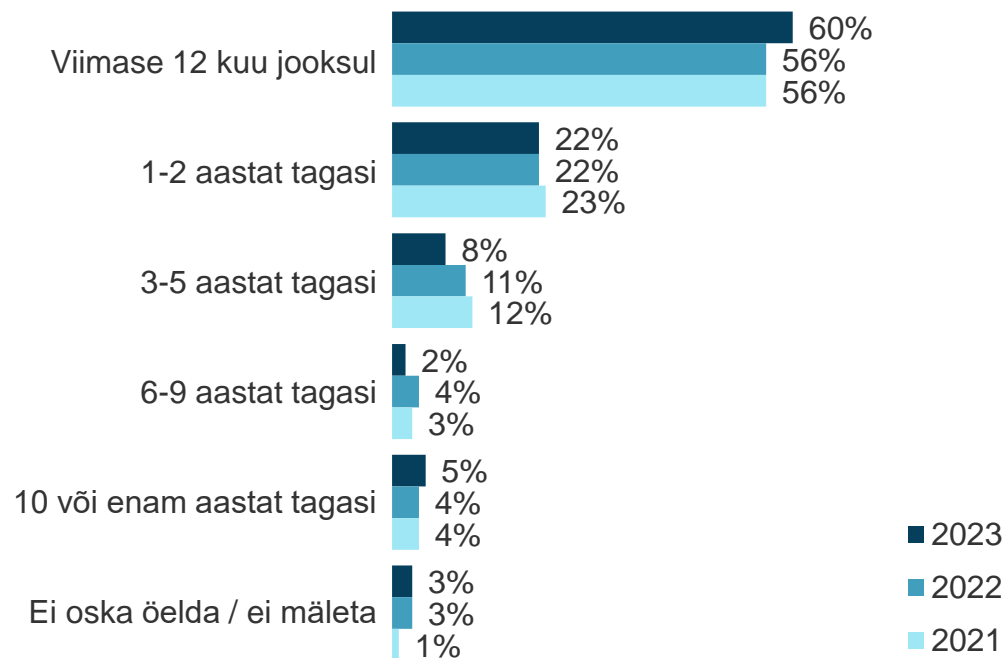

X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
 X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2021–2023

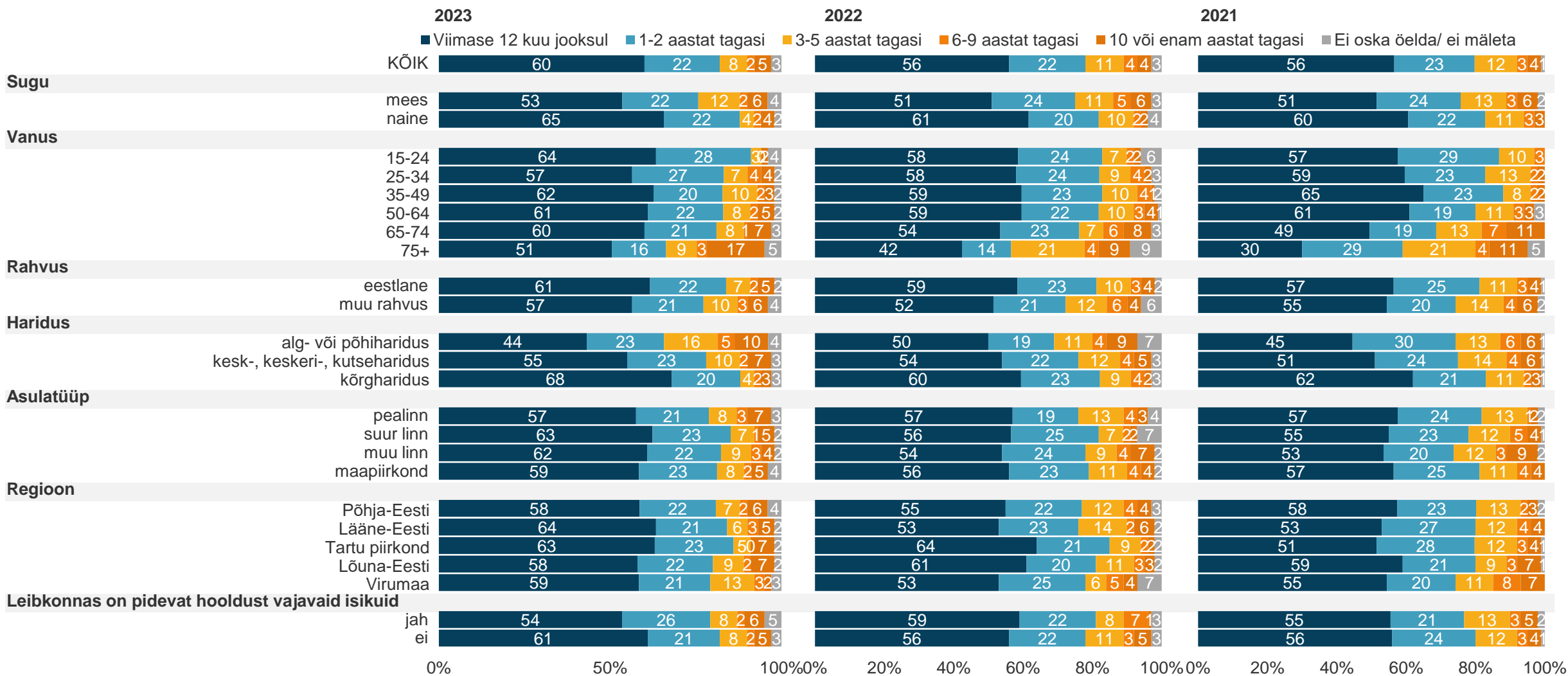
% kõikidest vastajatest, n=1263

16. Millal Te viimati hambaarsti juures käisite?

Viimane hambaarsti külastamise aeg 2021– 2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

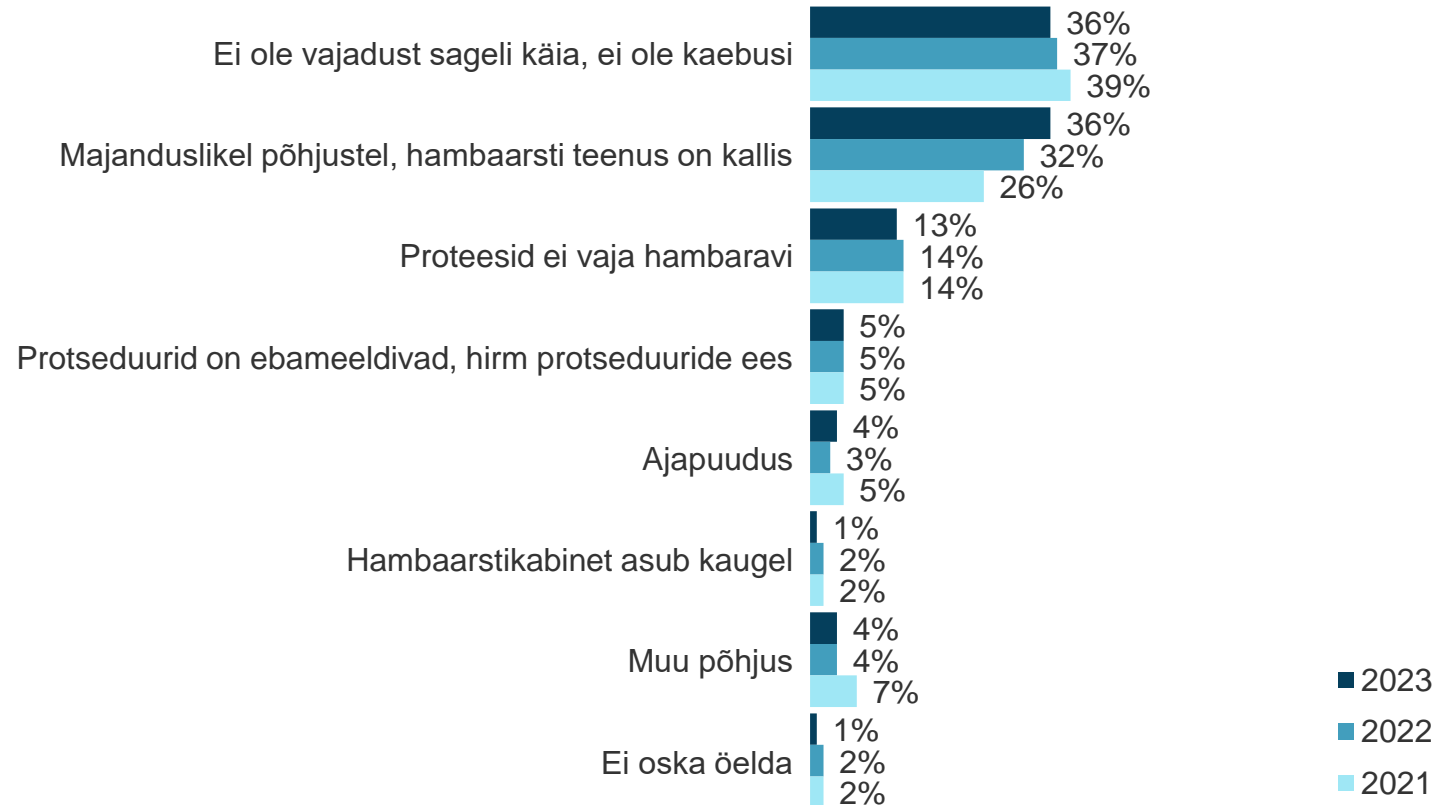

Takistused hambaarsti külastamiseks vähemalt kord aastas 2021–2023

% neist, kes külastavad hambaarsti harvem kui kord aastas, n=508

17. Hambaarsti juures soovitatakse käia vähemalt üks kord aastas.

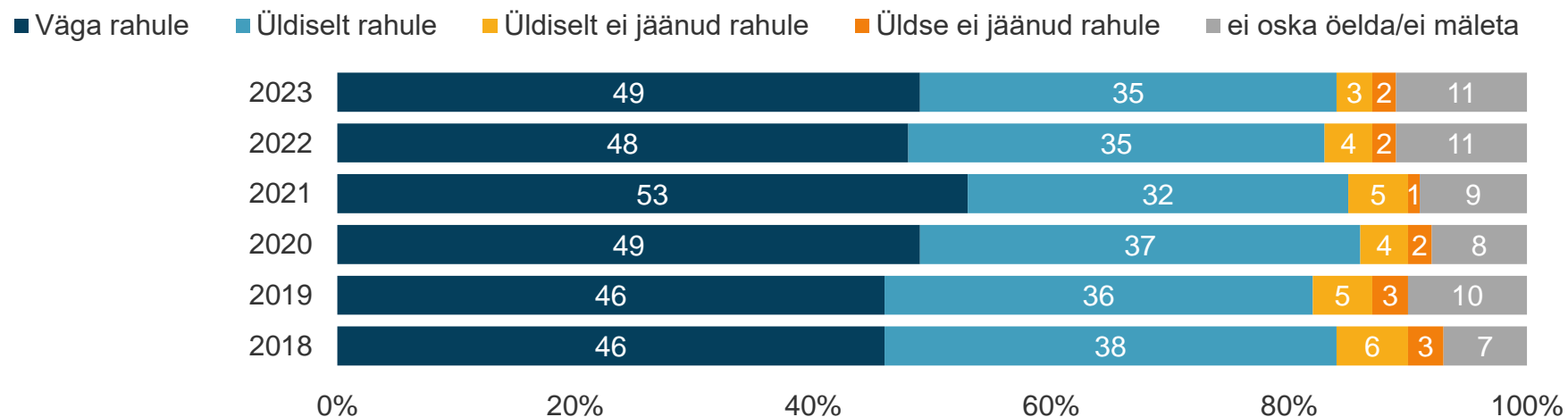
Mis on peamine põhjus, miks Te käite hambaarsti juures harvem kui kord aastas?

Rahulolu hambaarstiga viimase külastuse põhjal 2018–2023

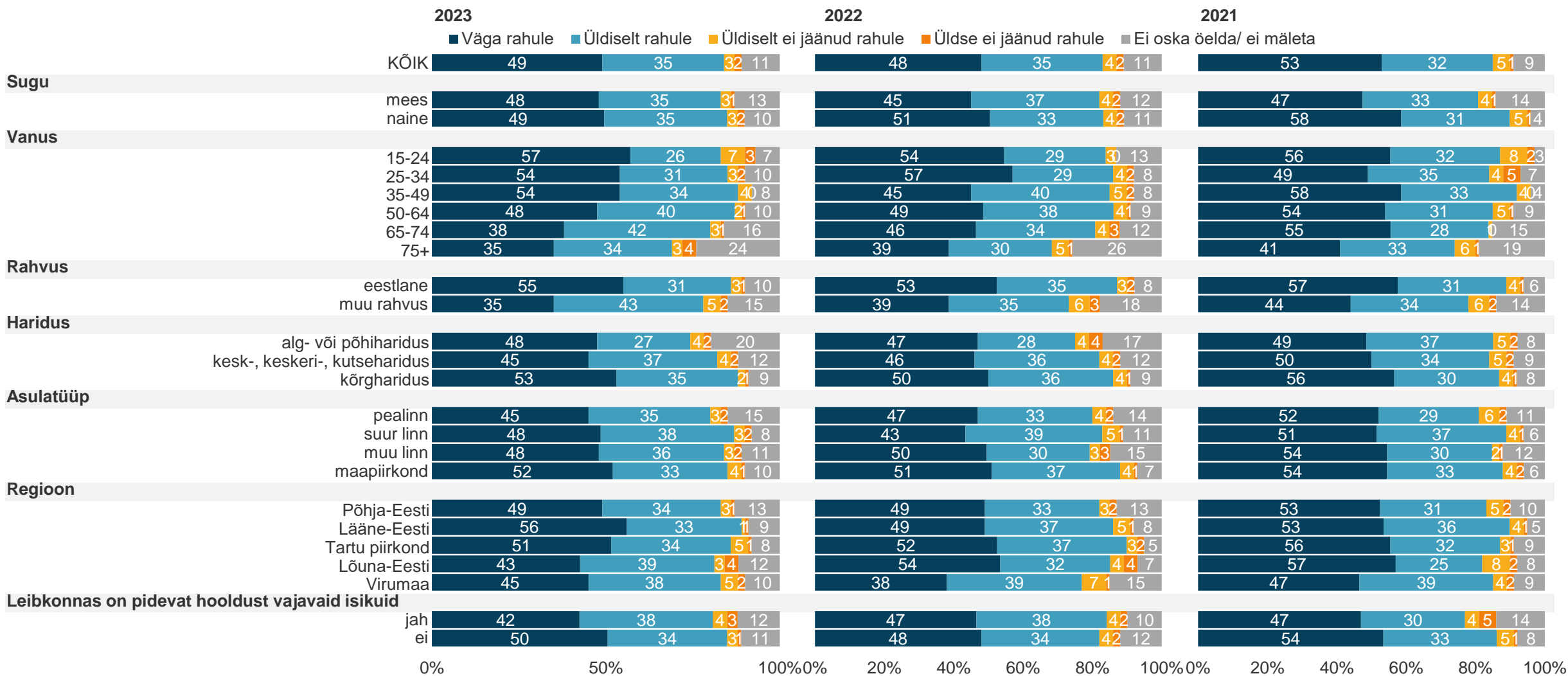
% kõikidest vastajatest, n=1263

K15. Mõeldes oma viimasele hambaarsti vastuvõtule, siis kuivõrd rahule Te jäite hambaarstiga?

Rahulolu hambaarstiga viimasel külastusel: rahvastikurühmades 2021– 2023

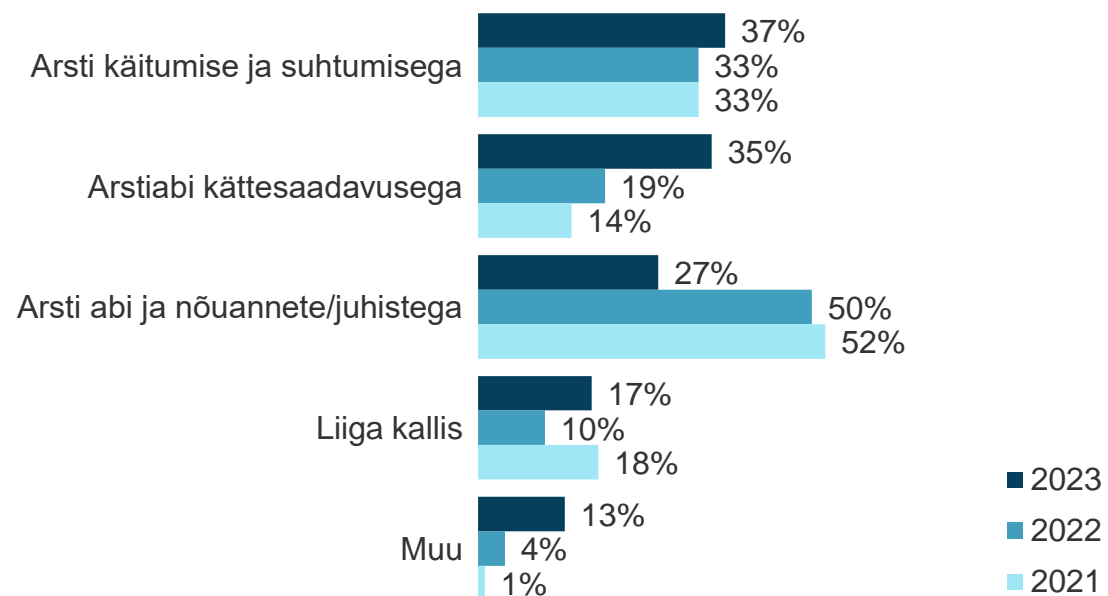
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Rahulolematuse põhjused viimase visiidiga hambaarsti juurde 2021–2023

% neist, kes viimasel visiidil ei jäänud eriarstiga rahule, n=60*

15A. Millega Te ei jäänud rahule viimasel hambaarsti külastusel? (spontaansed vastused, nimekirja ette ei antud)

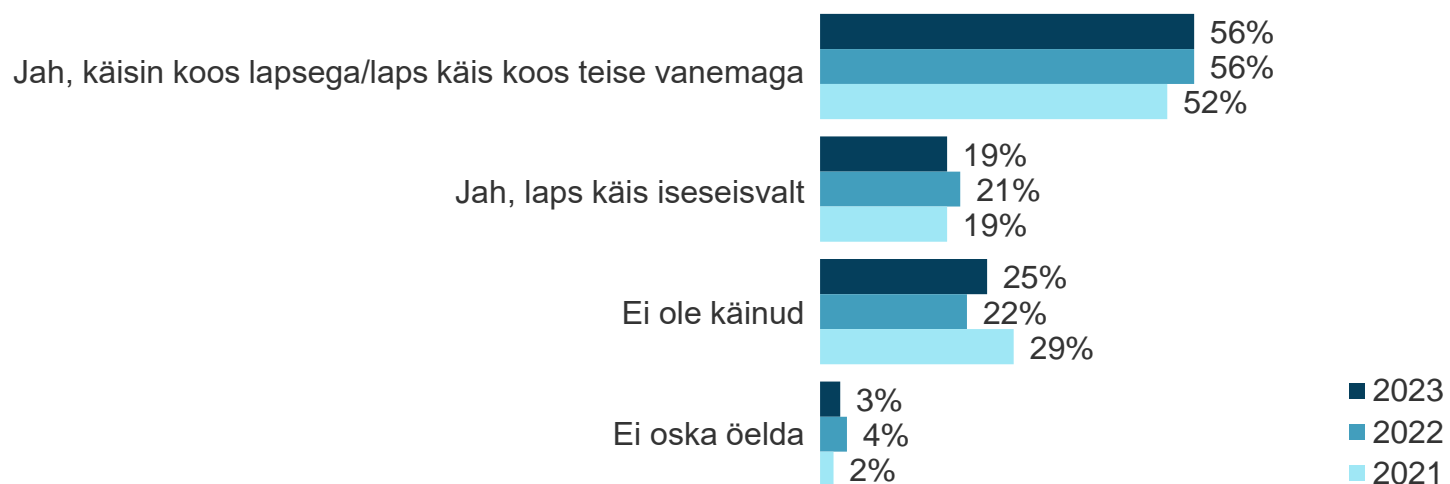

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2021–2023

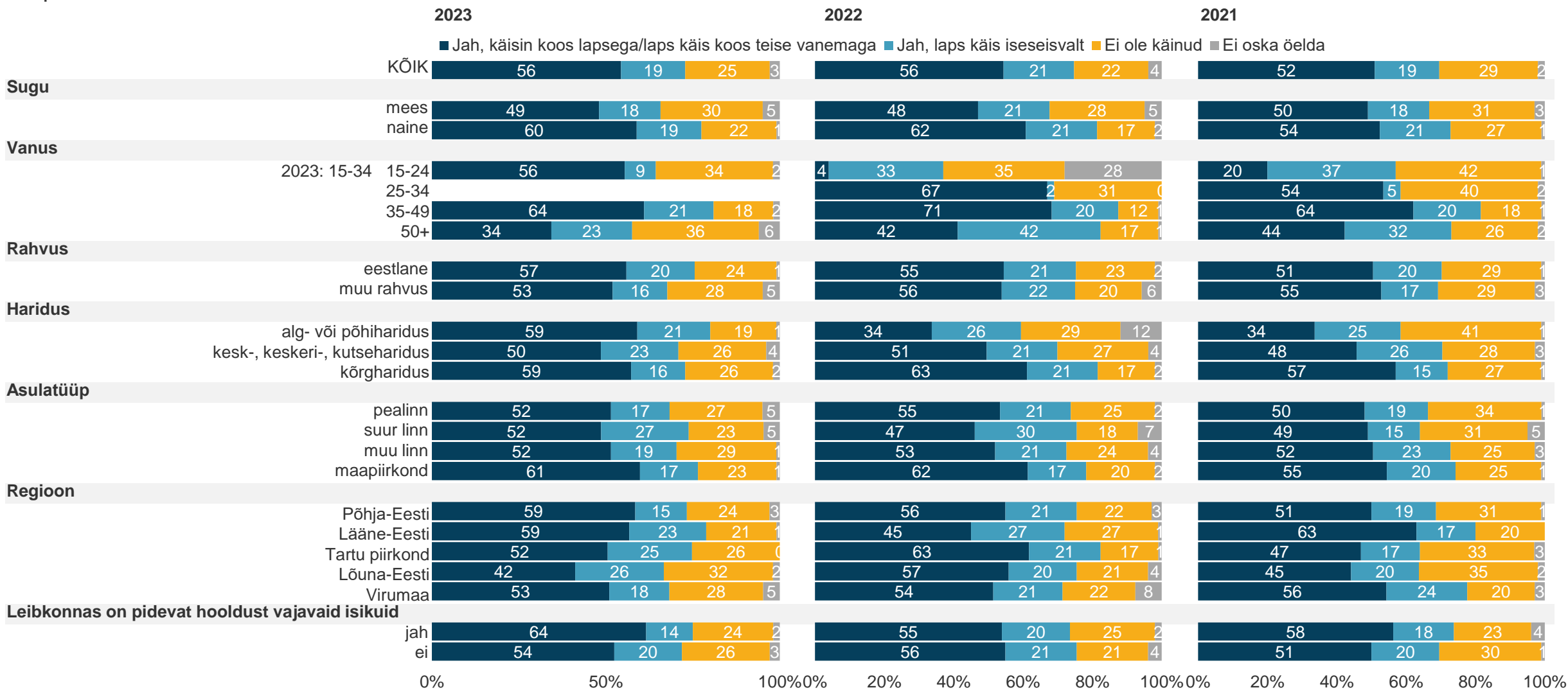
% neist, kellel on kuni 19-aastaseid lapsi, n=424

K18. Kas olete viimase 12 kuu jooksul käinud koos oma kuni 19-aastase lapsega või on Teie kuni 19-aastane laps iseseisvalt käinud hambaarsti juures? Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, siis mõelge noorimale neist.

Hambaarsti külastamine kuni 19-aastase lapsega viimase 12 kuu jooksul 2021–2023

reaprotsent vastavast sihtrühmast

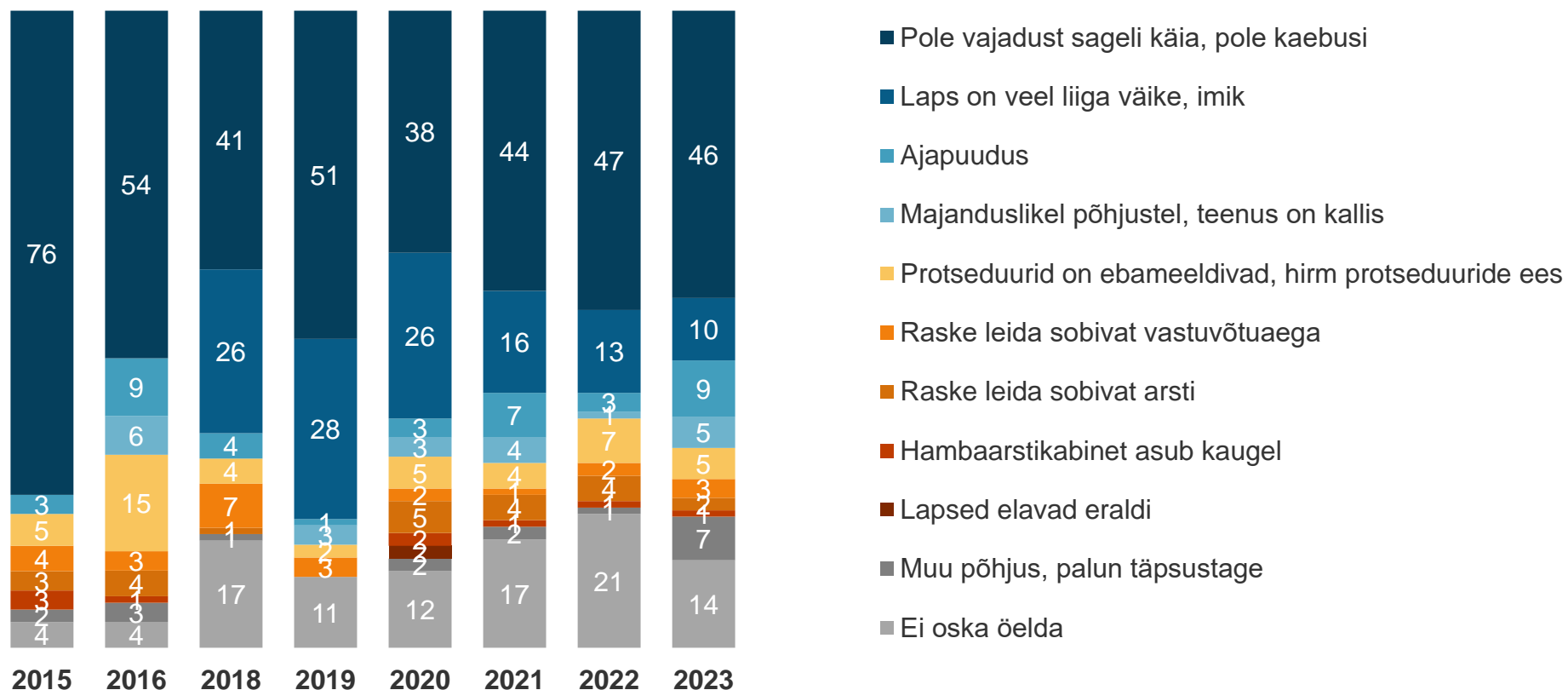

Põhjused, miks laps ei külasta hambaarsti vähemalt kord aastas 2015–2023

% vastajatest, kelle laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas, n=116*

20. Mis on peamine põhjus, miks Teie laps käib hambaarsti juures harvem kui kord aastas?

Kui Teil on mitu kuni 19-aastast last, mõelge noorimale neist

*Väike vastajate arv, mistõttu tulemuste usalduspiirid on väga laiad.

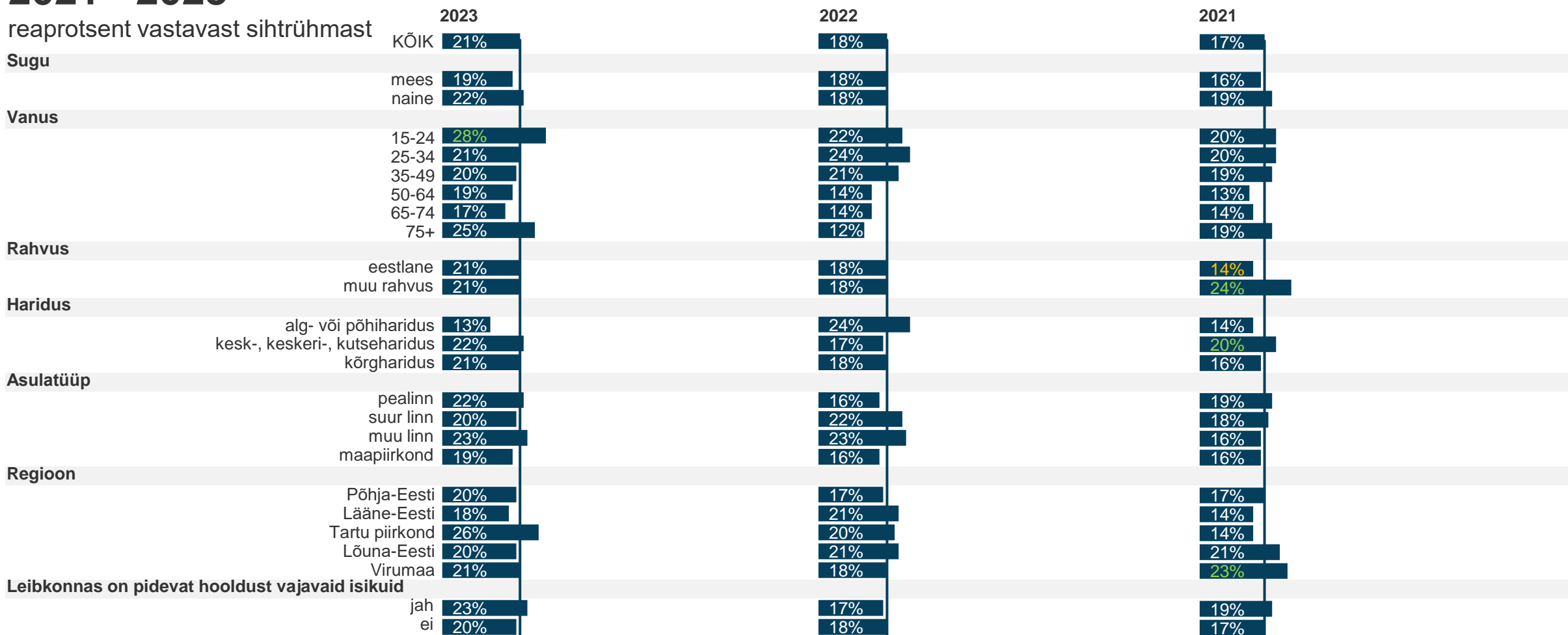
7

Erakorralise meditsiini
osakonna teenuste
kasutamine

Kokkuvõte: erakorralise meditsiini osakonna teenuste kasutamine

- **Erakorralise meditsiini osakonda on viimase 12 kuu jooksul sattunud umbes viiendik (21%) Eesti elanikest.** See näitaja on alates 2021. aastast veidi kasvanud (4 protsendipunkti).
 - Keskmisest enam on EMO-s või traumapunktis käinud või sinna sattunud 15-24-aastased elanikud.
- **Õhtu- või öötundidel ilmneva ootamatu terviseprobleemi korral eelistaks suurem osa elanikest (45%) omal käel hakkama saada, 18% kutsuks koju kiirabi ning 16% eelistaks ise pöörduda EMO-sse.** 12% püüaks abi saada perearsti nõuandetelefonile 1220 helistades. Võrreldes paari eelneva aastaga on need näitajad jäänud samale tasemele.
 - **Omal käel** eelistaksid hakkama saada keskmisest enam 15–34-aastased elanikud.
 - **Kiirabi** kutsuksid keskmisest sagedamini muust rahvusest eestimaalased ning 65-aastased ja vanemad elanikud.
 - **EMO-sse** eelistaksid pöörduda mehed veidi enam kui naised (18% vs 14%).
- Kõige sagedamini satutakse erakorralise meditsiini osakonda **ootamatu haigestumise või vigastuse tagajärjel (81%).** See näitaja pole võrreldes eelmise aastaga muutunud. Oluliselt harvem minnakse EMO-sse kuna see on kiireim võimalus eriarsti vastuvõtule pääseda (10%), perearsti soovitusel (9%) või seetõttu, et see oleks kiireim võimalus uuringutele pääseda (mõlemal juhul 5%).
- **29% erakorralise meditsiini osakonda pöördunutest oleksid enda sõnul oma terviseprobleemiga pöördunud perearstikeskusesse,** kui see oleks olnud samal ajal avatud. See näitaja on võrreldes eelmise aastaga oluliselt madalam (kümme protsendipunkti).

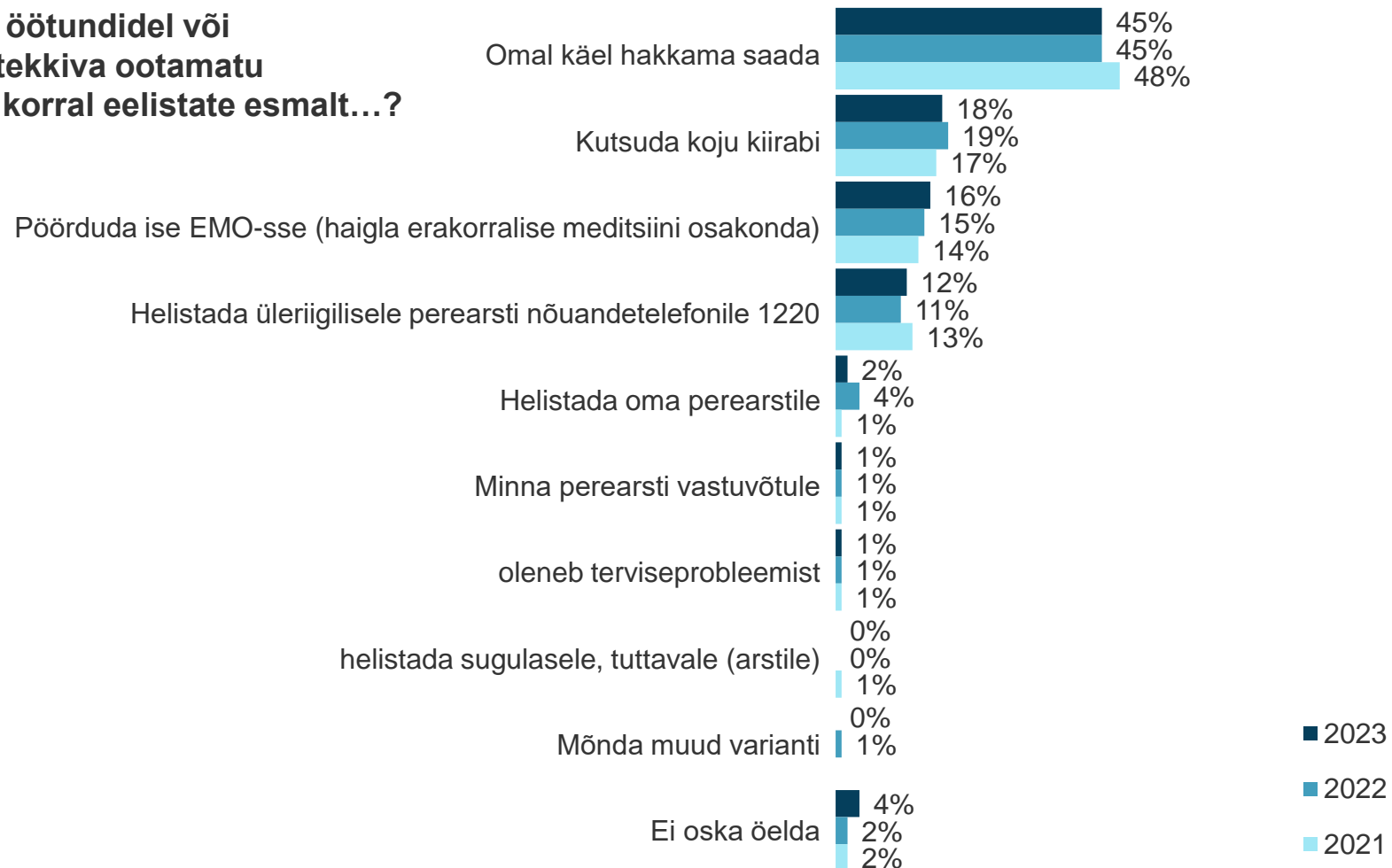
Viimase 12 kuu jooksul erakorralise meditsiini osakonda külastanud elanikud 2021– 2023

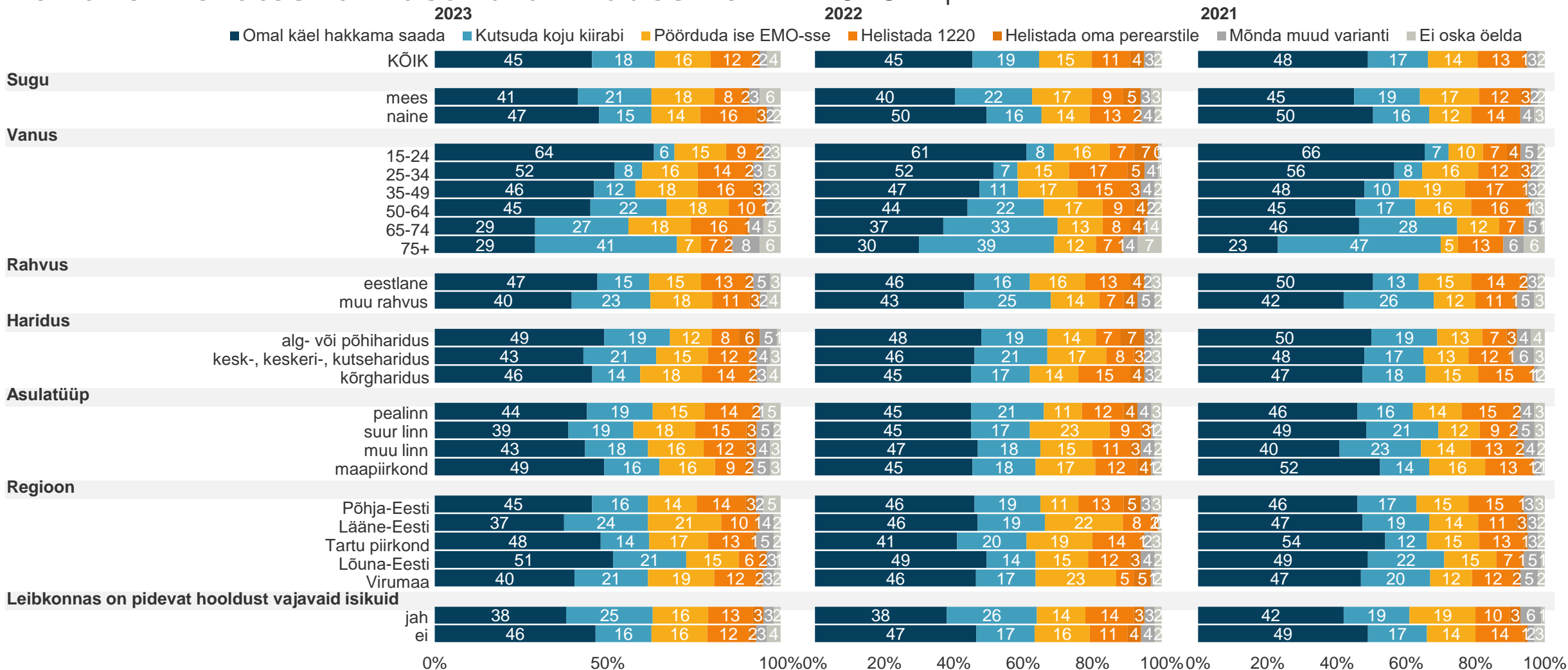
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt kõrgem tulemus
X% - valimi keskmisest statistiliselt oluliselt madalam tulemus

Toimimine öhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral 2021–2023 % kõikidest vastajatest, n=1263

K20. Kas öhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral eelistate esmalt...?

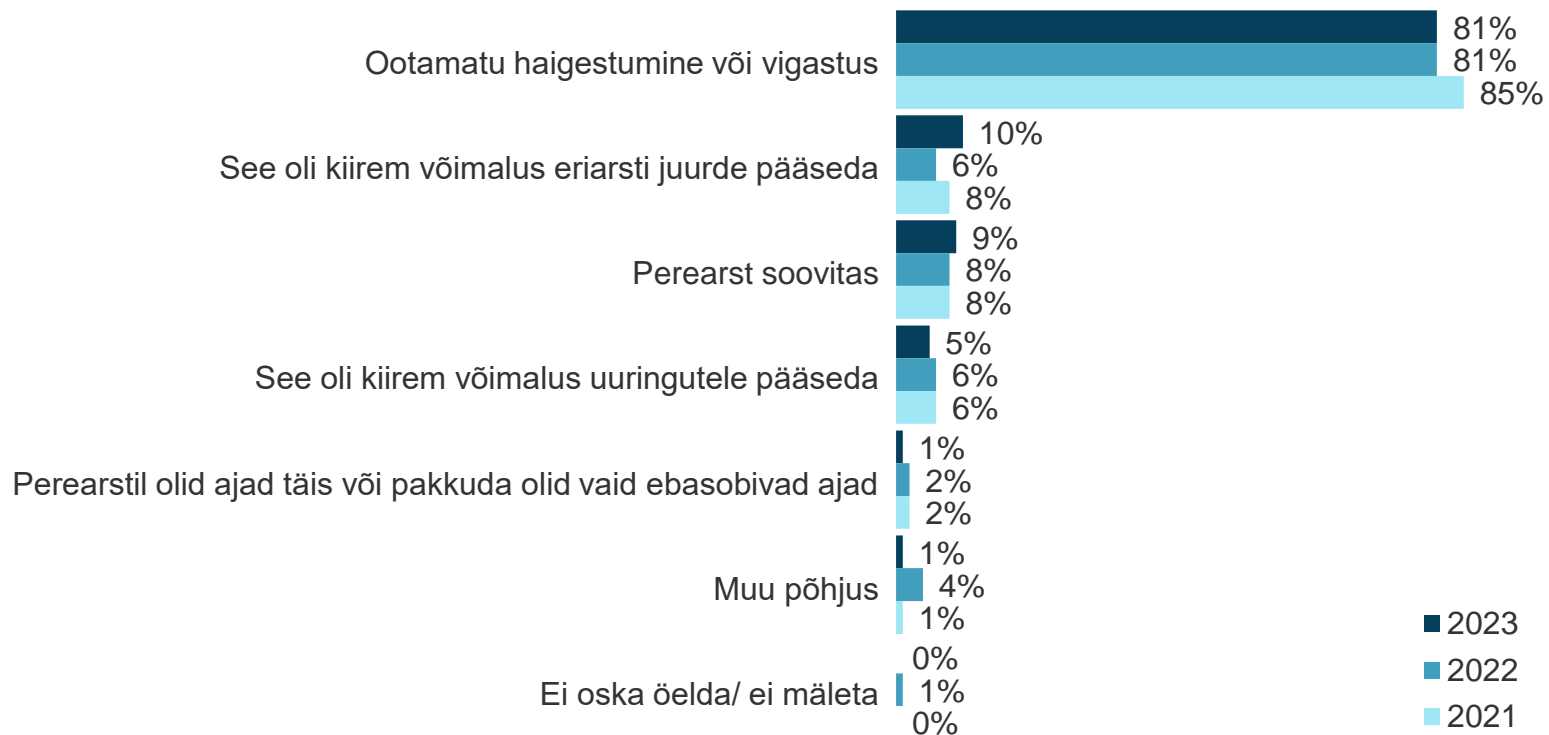
Toimimine öhtu- ja öötundidel või nädalavahetusel tekkiva ootamatu terviseprobleemi korral erinevates rahvastikurühmades 2021– 2023 reaprotsent vastavast sihtrühmast

Erakorralise meditsiini osakonnas viibimise põhjused 2021–2023

% vastajatest, kes on viimase 12 kuu jooksul sattunud erakorralise meditsiini osakonda, n=263

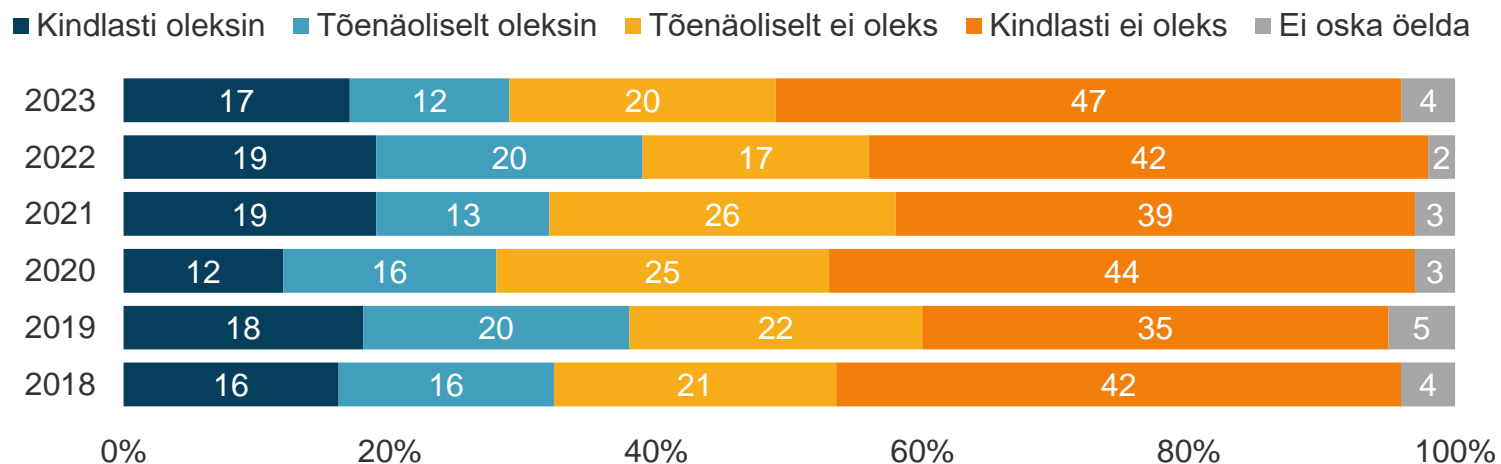
K21. Mis oli põhjuseks erakorralise meditsiini osakonda või traumapunkti pöördumisel?

Pöördumine ootamatu terviseprobleemiga perearstikeskusesse 2018–2023

% vastajatest, kes on viimase 12 kuu jooksul sattunud erakorralise meditsiini osakonda, n=263

K22. Kui suure tõenäosusega Te oleksite selle terviseprobleemiga pöördunud perearstikeskusesse, kui see oleks olnud samal ajal avatud?

8

Retseptiravimid

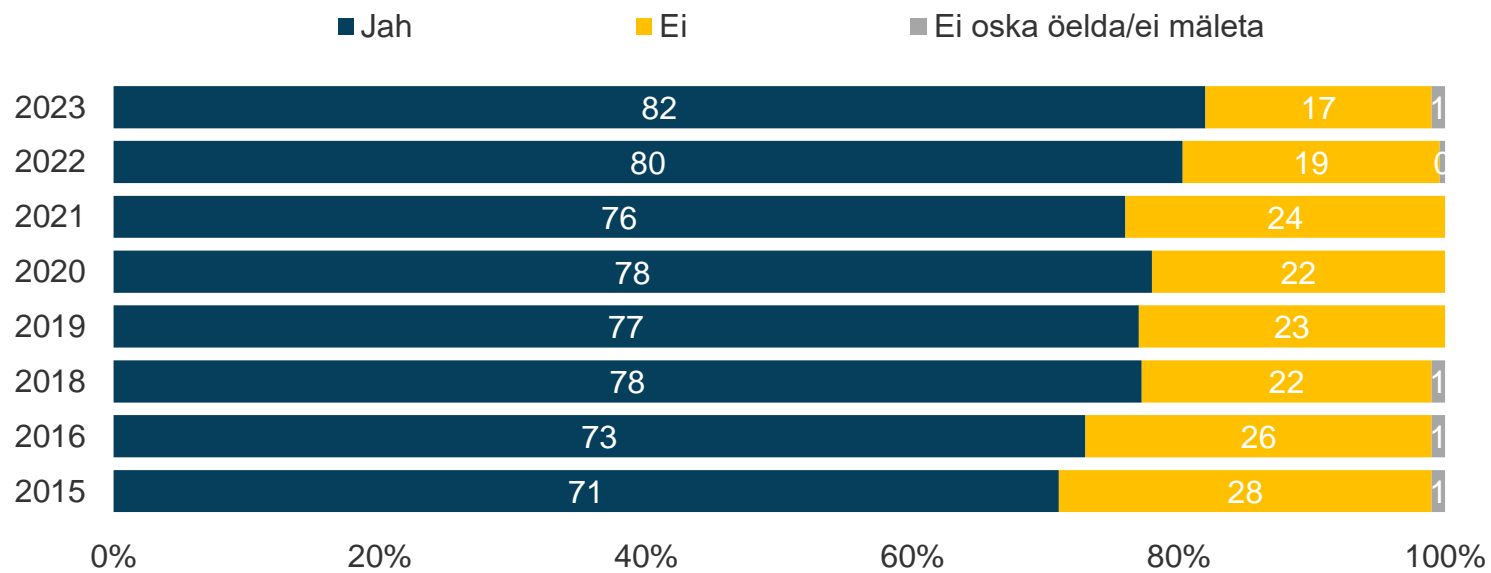
Kokkuvõte: retseptiravimid

- Retseptiravimeid on viimase 12 kuu jooksul ostnud 82% Eesti elanikest.
 - Keskmisest tõenäolisemalt on retseptiravimeid ostnud naised, üle 65-aastased elanikud ning need, kelle leibkonnas on pidevat hooldust vajavaid isikuid.
- Viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit ligi kahele kolmandikule retseptiravimite ostjatest (64%), sh 17 protsendile küll pakuti soodsamat ravimit, kuid klient ise loobus sellest võimalusest. 3% küsis ise soodsamat ravimit ning 26% väidab, et apteeker ei pakkunud soodsamaid valikuid. Nende osakaal, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on kasvanud kuue protsendipunkti võrra.
 - Neid, kellele soodsaima hinnaga ravimit pakuti, on enam 50-64-aastaste inimeste seas.
 - Neid, kellele soodsaimat ravimit ei pakutud, on enam 15–24-aastaste elanike seas.
- 33% neist, kes on viimase 12 kuu jooksul retseptiravimeid ostnud, ja 27% kõigist 15-aastastest ja vanematest elanikest on mingil põhjusel jätnud neile **väljakirjutatud ravimid välja ostmata**. Kõige sagedamini oli põhjuseks see, et unustati (9%) või möödus haigus ise (8%).
 - Ravimeid on enam jätnud välja ostmata 25-34-aastased elanikud.
- **34% elanikest teab, et arsti väljakirjutatud retsepti korral peab apteeker esmalt pakkuma soodsaima hinnaga ravimit.** See näitaja on aasta-aastalt kõikunud umbes 30-40% vahemikus. 45% elanike hinnangul peab apteeker pakkuma ravimit, mida patsient on alati tarvitanud ning 10% elanikest leiab, et apteeker peab soovitama seda ravimit, mis on apteegis parasjagu olemas. 11% elanikest ei tea, millist ravimit apteeker ennekõike peaks pakkuma.

Retseptiravimite ostmine viimase 12 kuu jooksul 2015–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

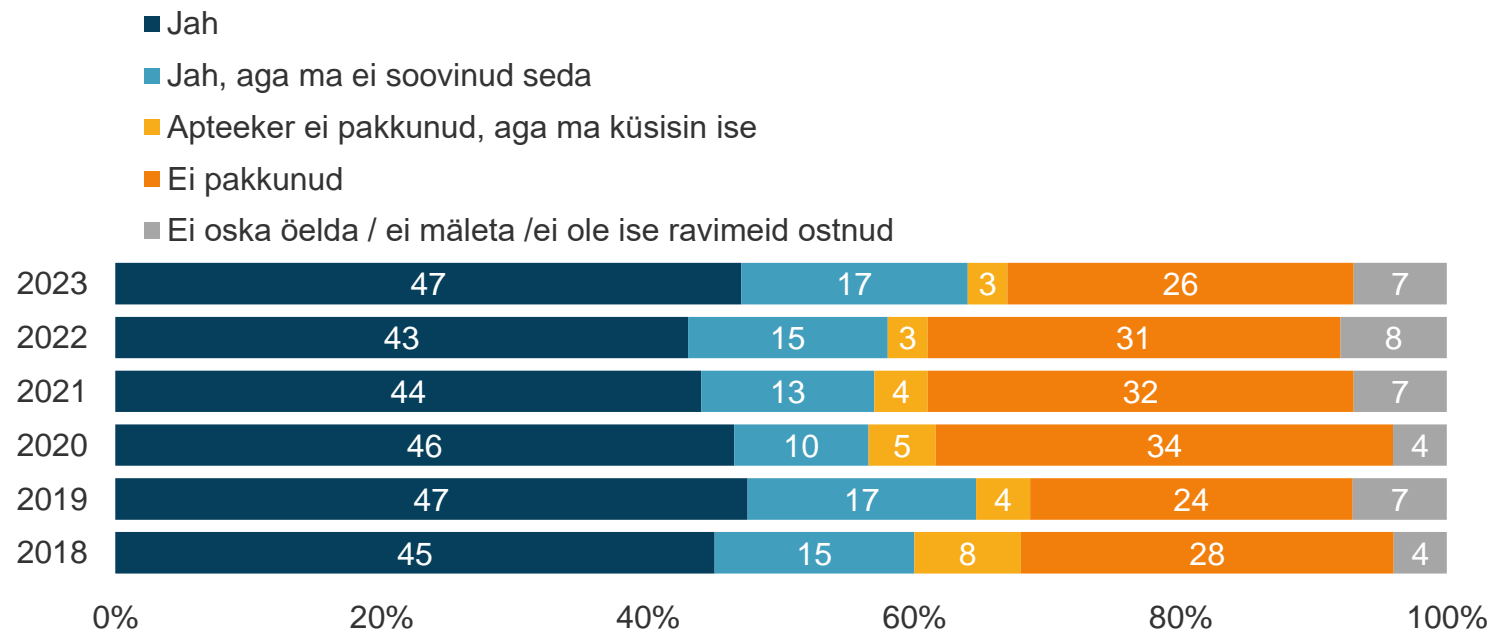
K23. Kas Te olete viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid?

Soodsaima hinnaga ravimi soovimine apteekri poolt 2018–2023

% nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=1025

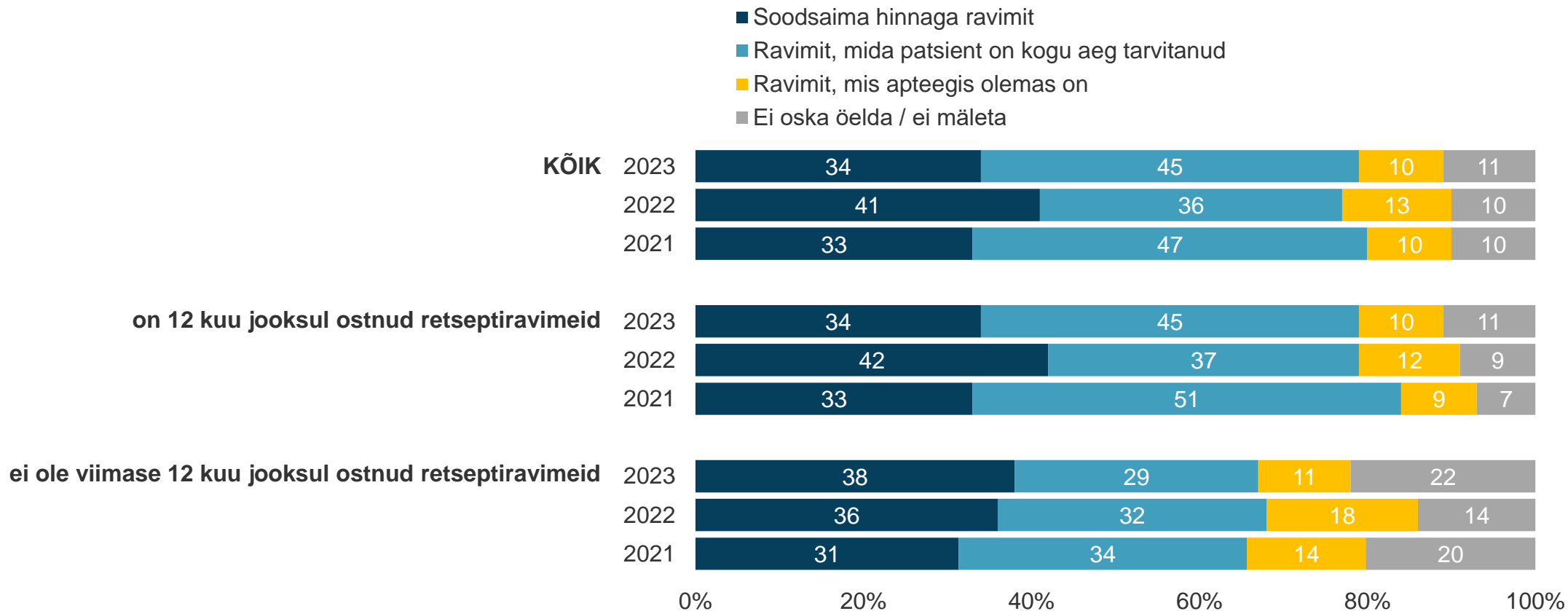
K24. Kas viimasel korral apteegist retseptiravimit ostes pakkus apteeker soodsaima hinnaga ravimit?

Toimeainepõhise retseptiga ravimi ostmine apteegist 2021–2023

kõik vastajad, n=1263; on 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=1025; ei ole viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=238

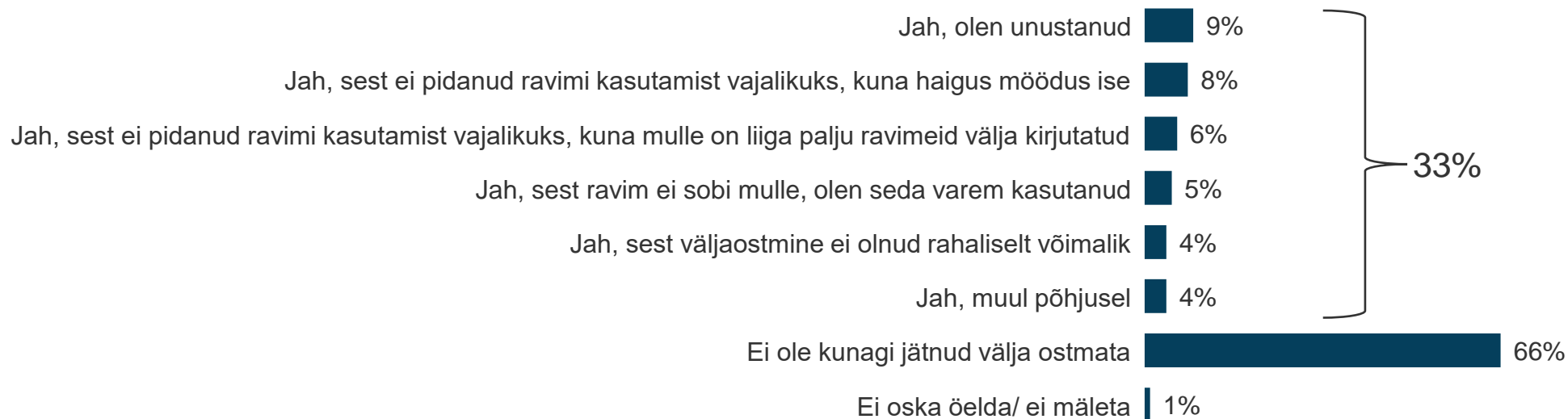
K25. Millist ravimit peab apteeker patsiendile arsti poolt väljakirjutatud retsepti puhul ESMALT pakkuma?

Retseptiravimite väljaostmata jätmise põhjused 2023

% nendest, kes on viimase 12 kuu jooksul ostnud retseptiravimeid, n=1025

K26A. Kas ja mis põhjusel olete jätnud viimasel 12 kuul väljakirjutatud retseptiravimi apteegist välja ostmata

9

Riiklik terviseportaal

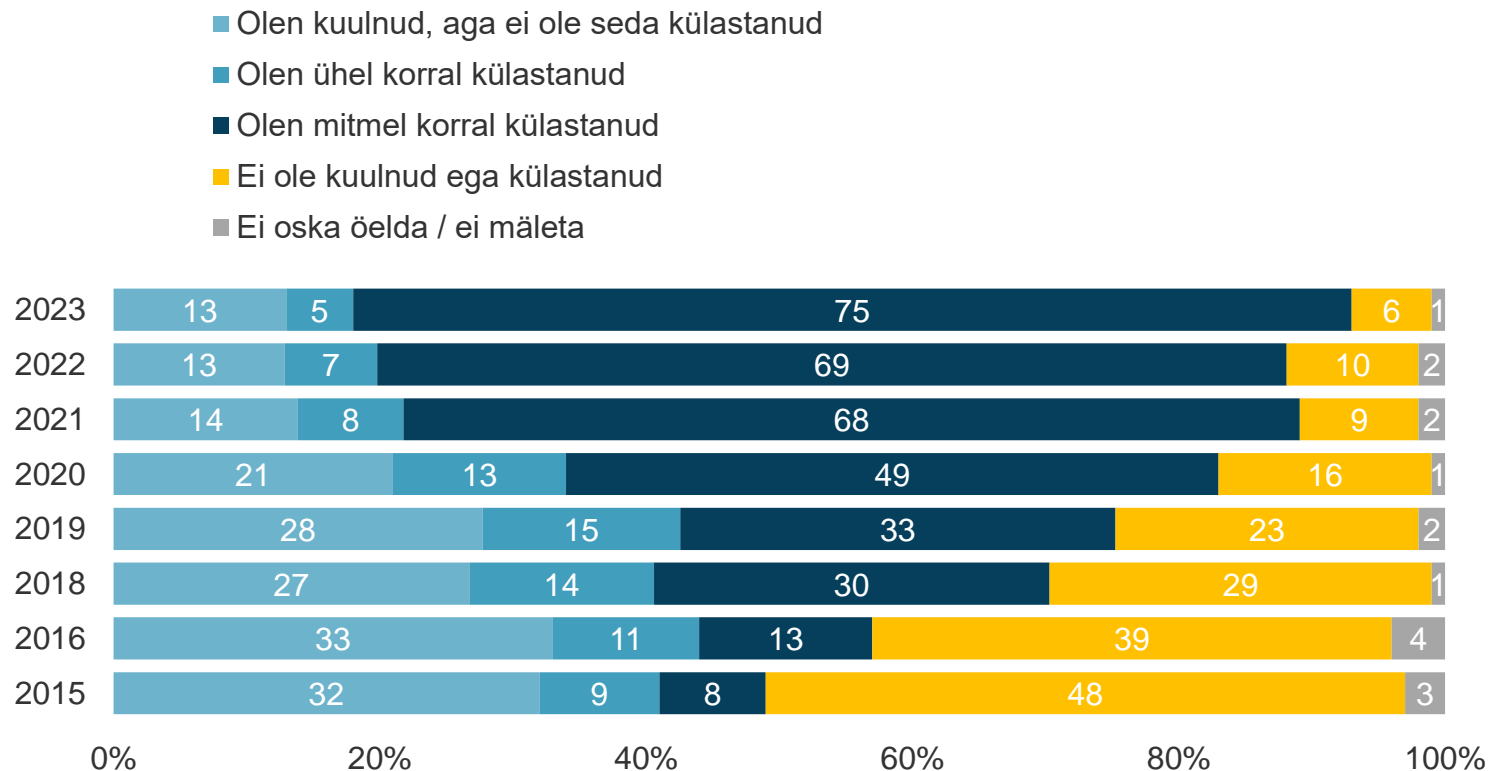
Kokkuvõte: riiklik terviseportaal

- Eestis käivitus 2008. aastal üleriigiline terviseinfosüsteem ehk Digilugu, kuhu edastatakse patsiendi olulisemad terviseandmed iga ravijuhu kohta väljavõtetena arsti koostatud haigusloost või tervisekaardist. Süsteem sisaldab ka pildipanka ja digireseptikeskust. Nüüdseks kannab see terviseportaaali nime.
- **Terviseportaaali olemasolust on kuulnud 93% Eesti elanikest, sealhulgas 80% on portaaali vähemalt ühe korra külastanud.** Mõlemad näitajad on võrreldes eelmise aastaga veelgi kasvanud. Portaalist ei ole kuulnud 6% elanikest.
 - **Portaalist ei ole sagedamini kuulnud 65-aastased ja vanemad ja muust rahvusest elanikud.**
 - **Vähemalt ühe korra on terviseportaaali külastanud** keskmisest tõenäolisemalt 15–64-aastased, eestlased ja kõrgharidusega elanikud.
- **Ennekõike on portaaali külastatud enda terviseandmete vaatamiseks (86%).** 41% on digiregistratuuris vaadanud/broneerinud arstiaja, 22% täitunud tervisetõendit ning 22% on portaaali külastanud enda pereliikmete andmete vaatamiseks.

Terviseportaali* tuntus 2015–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

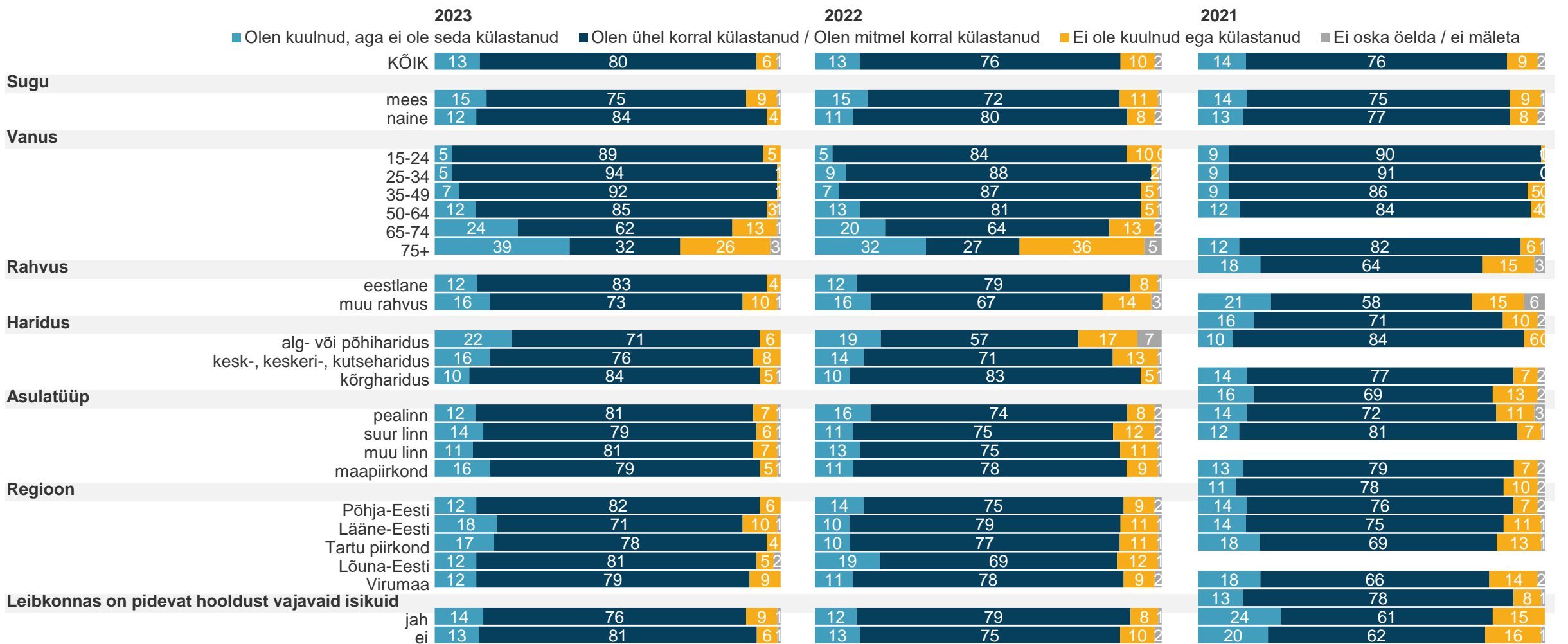
K26. Kas Te olete kuulnud, et saate enda tervise andmeid näha riiklikus terviseportaalis (tuntud ka kui www.digilugu.ee), logides end sisse ID-kaardi või mobiil-ID abil või olete seda portaali ise külastanud?

* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

Terviseportaali* tunnus ja külastamine rahvastikurühmades 2021–2023

reaprosent vastavast sihtrühmast

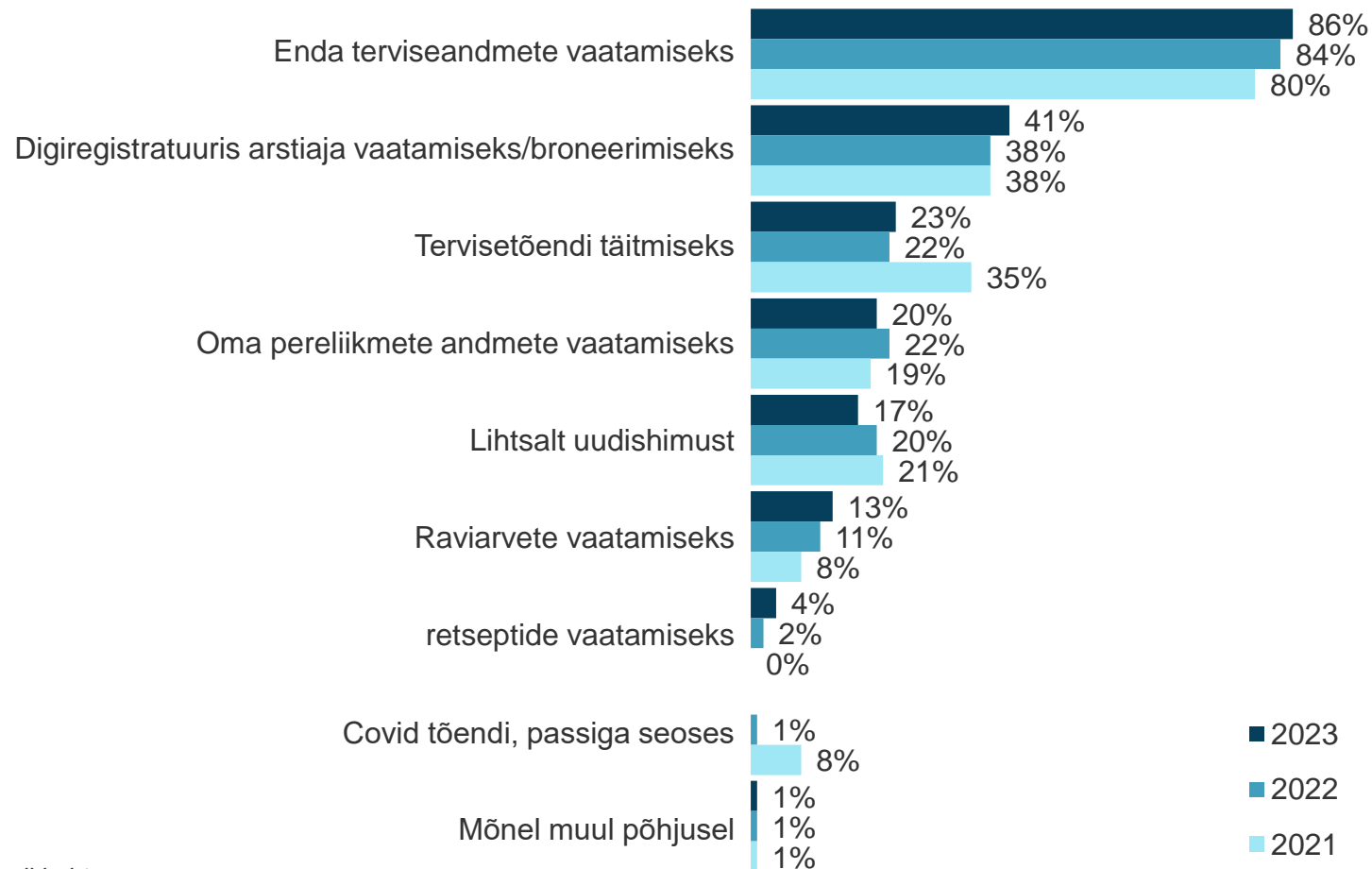
* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

0% 50% 100% 0% 20% 40% 60% 80% 100% 0% 20% 40% 60% 80% 100%

Terviseportaali* külastamine 2021–2023

% vastajatest, kes on portaali külastanud, n=1009

K27. Millisel eesmärgil Te terviseportaali külastasite

* Enne 2023 aastat küsiti patsiendiportaali kohta

10

Tervishoiu rahastamine

Kokkuvõte: tervishoiu rahastamine

- Kõikidel vastajatel paluti väljendada oma eelistust tervishoiu rahastamise osas: (A) kas eelistatakse kõigi tervishoiuteenuste rahastamist ravikindlustusest, kuigi ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad; või (B) eelistatakse piiratud hulga raviteenuste rahastamist ravikindlustusest ja ravijärjekordi praktiliselt pole või on need väga lühikesed. **55% elanikkonnast eelistab varianti A, kus kõigi raviteenuste rahastamine toimub ravikindlustusest, kuigi ravijärjekorrad võivad kohati olla väga pikad.** Sellise eelistusega inimeste osakaal on samal tasemel kui kahel eelneval aastal. **Umbes kolmandik elanikest (32%) eelistab varianti B, kus ravikindlustusest rahastatakse piiratud hulka raviteenuseid ning mille puhul ravijärjekorrad on lühikesed või puuduvad üldse.** Kas see näitaja pole võrreldes kahe eelneva aastaga muutunud. 13% elanikest ei oska kumbagi olukorda eelistada.
 - **Kõigi raviteenuste rahastamist** ja võimalikke pikki ravijärjekordi toetavad keskmisest enam madalama sissetulekuga elanikud.
 - **Piiratud hulga raviteenuste rahastamist** ja lühikesi järjekordi toetavad ennekõike 15-24-aastased noored.
- **51% kõikidest eestimaalastest on ise kunagi arstiabi eest tasunud, et pääseda arsti juurde kiiremini,** ning 48% ei ole kunagi sel eesmärgil ise arstiabi arveid tasunud. Arstiabi eest ise maksnud inimeste osakaal on veidi kasvanud.
 - Keskmisest sagedamini on **vähemalt ühe korra meditsiiniliste teenuste eest tasunud** naised, 35–49-aastased, kõrgharidusega inimesed, Põhja-Eesti sh. Tallinna elanikud, kõrgema netosissetulekuga (üle 1100 euro pereliikme kohta) inimesed ning need, kelle peres on lapsi.
 - **Mitte kunagi ei ole arstiabi eest tasunud** sagedamini mehed, 15-24-aastased ja vanemad kui 75-aastased inimesed, väiksemate linnade ja maapiirkonna elanikud, ning need, kelle peres puuduvad lapsed.
- Pikkade järjekordade vältimiseks oleks **74% kõikidest eestimaalastest valmis midagi arstiabi eest maksuma.** Nende osakaal ei ole võrreldes paari eelneva aastaga oluliselt muutunud. Suures osas jäävad summad endiselt alla 100 euro (59% kõikidest vastanutest). **21% oleks valmis ise ravi eest tasuma kuni 20 eurot, 23% oleks nõus maksuma 21–50 eurot, 15% võiks vajadusel välja käia 51–100 eurot ning 15% üle 100 euro. 14% ei ole nõus arstiabi eest ise midagi maksuma.**
 - Keskmisest enam on pikki järjekordi valmis vältima ja ravi eest ise tasuma 15–34-aastased, eestlased, lastega inimesed ja need, kes teenivad leibkonnaliikme kohta vähemalt keskmist netosissetulekut (üle 650 euro).
- Nende seas, kes on valmis midagi arstiabi eest maksuma, on kõige suurem valmisolek maksta **eriarsti teenuste (59%), hambaravi (57%) ning taastusravi eest (56%). Hooldusravi või koduõendusabi eest võiks tasuda 51%.** Sarnaselt eelmistele uuringutele ollakse **kõige vähem** valmis tasuma **perearsti teenuste eest (12%).** Suuri muudatusi valmiduses eri liiki arstiabi eest maksta ei ole viimase paari aasta lõikes toimunud.

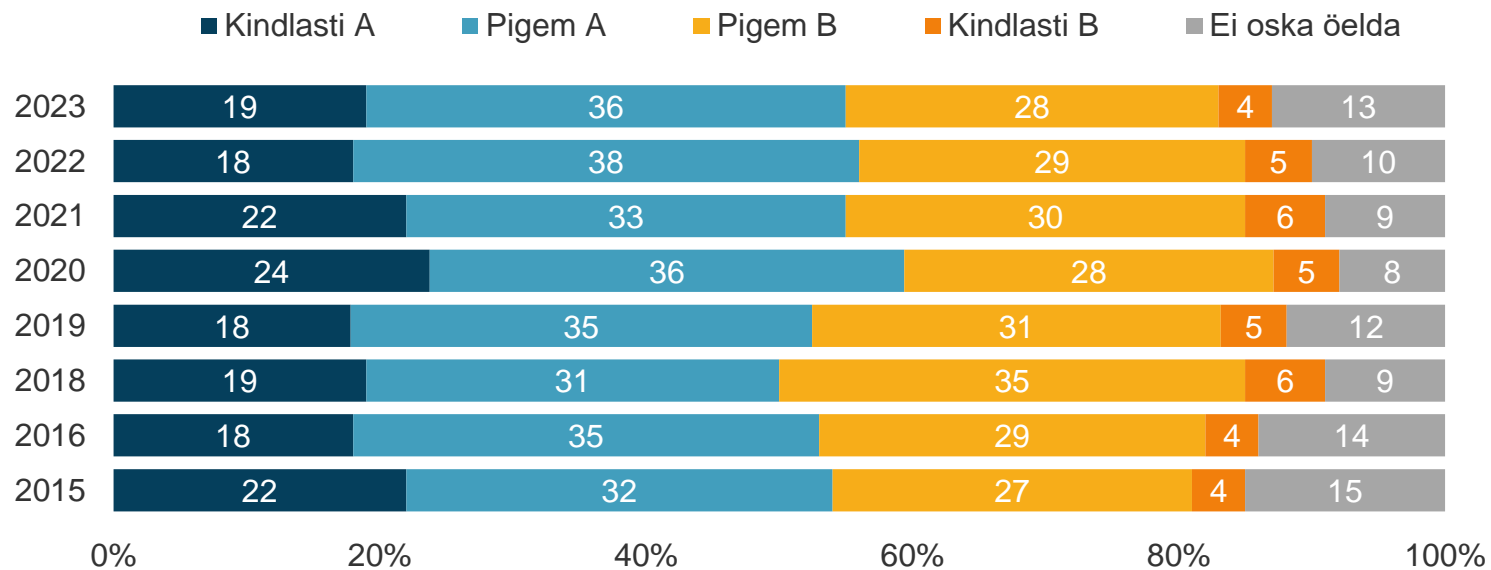
Eelistused raviteenuste rahastamise osas 2015–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

K28. Loen Teile ette väited A ja B. Kumba järgnevatest võimalustest Te eelistate?

A - Ravikindlustusest rahastatakse kõiki raviteenuseid, kuid ravijärjekorrad võivad olla kohati väga pikad.

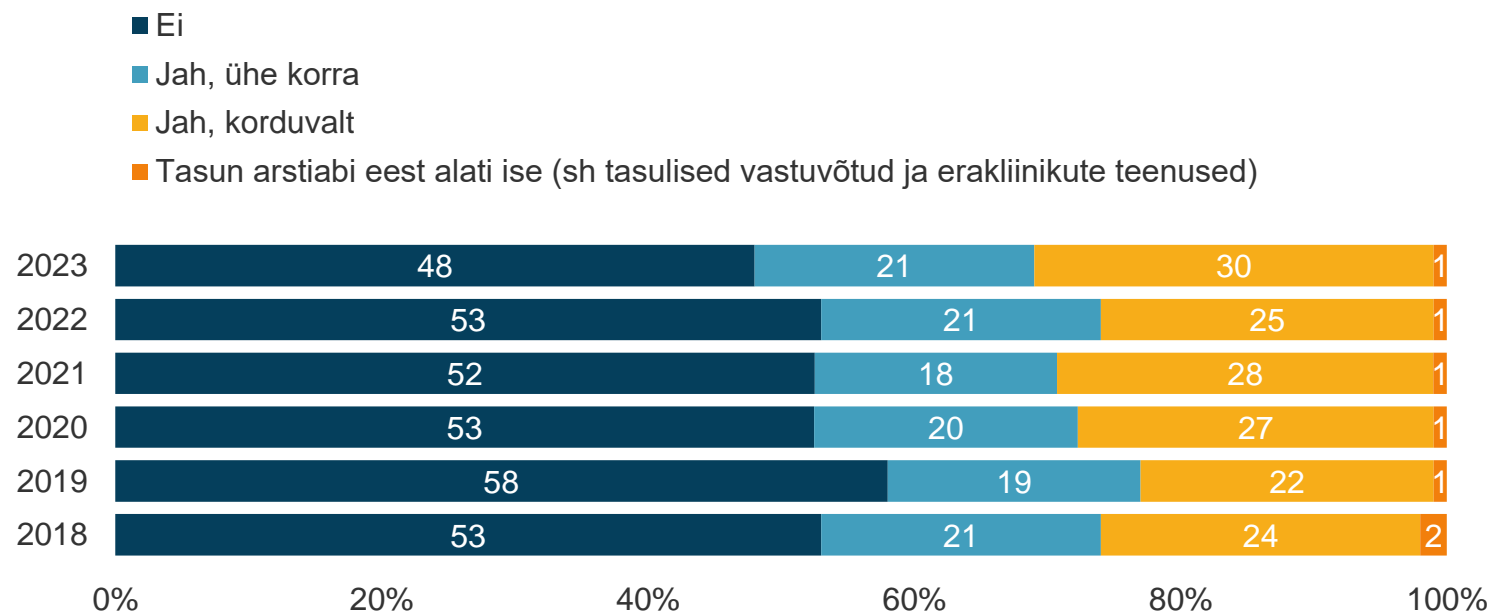
B - Ravikindlustusest rahastatakse ainult piiratud hulka raviteenuseid ja ravijärjekordi praktiliselt pole või need on väga lühikesed.

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde kiiremini 2018–2023

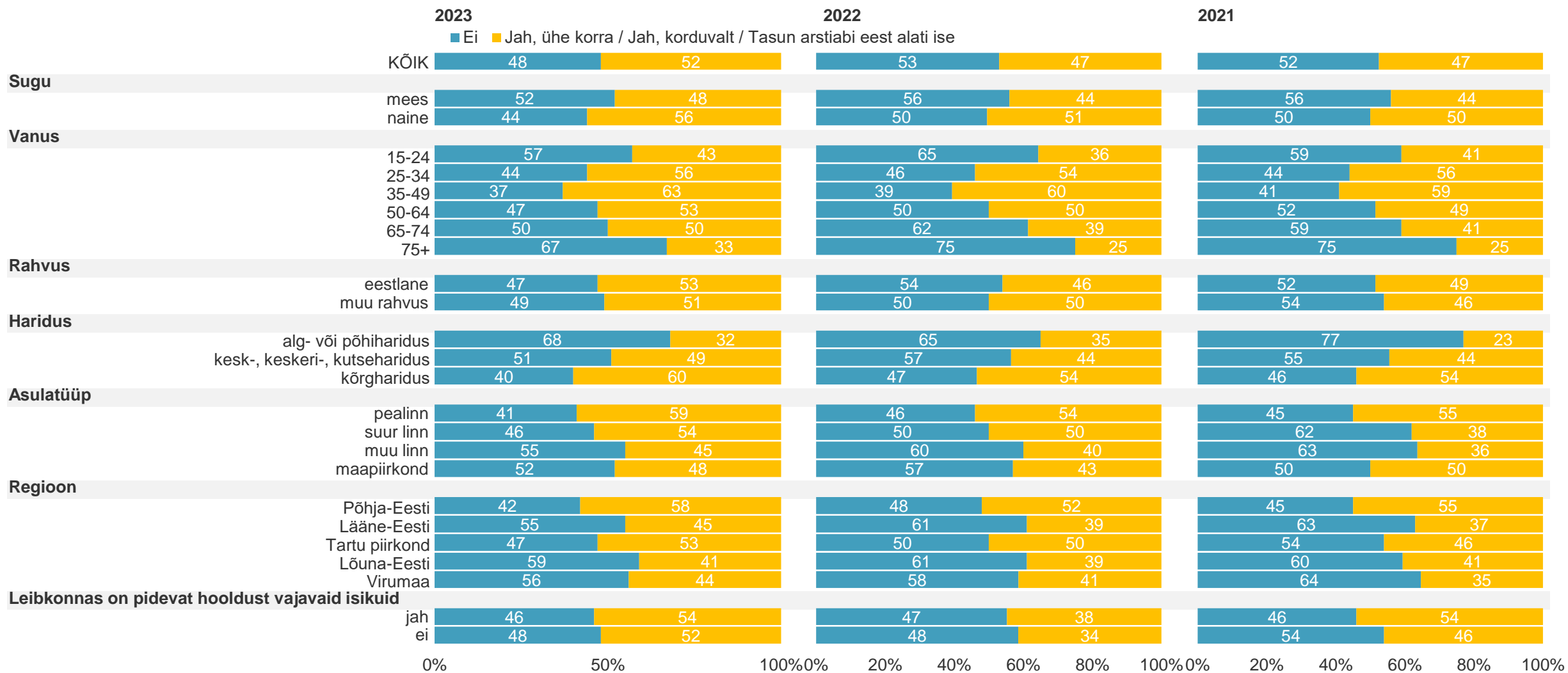
% kõikidest vastajatest, n=1263

K29. Kas Te olete kunagi ise arstiabi eest maksnud, et saada arsti juurde kiiremini, väljaspool järjekorda?

Arstiabi eest tasumine, et pääseda arsti juurde kiiremini 2021– 2023

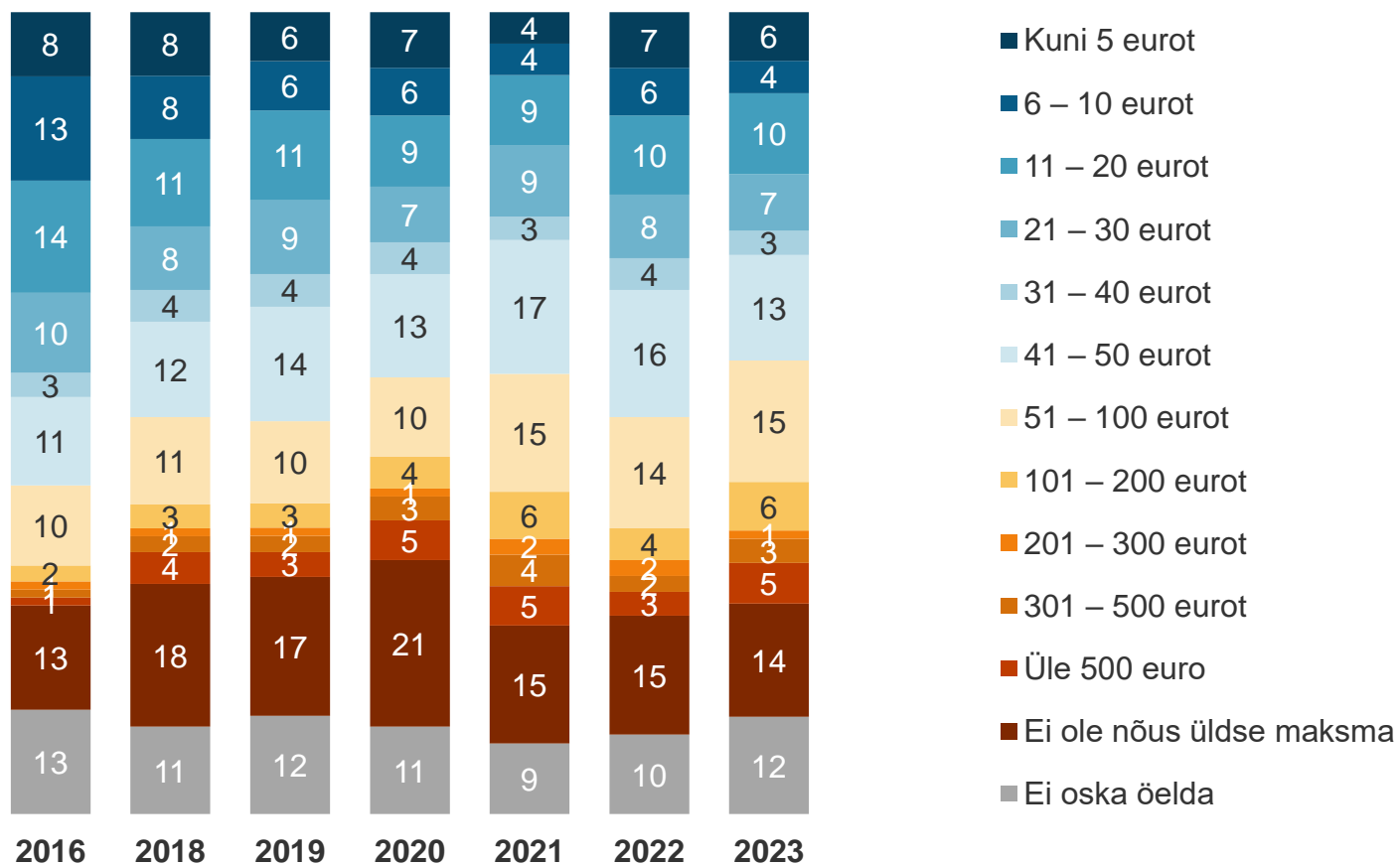
reaprotsent vastavast sihtrühmast

Valmisolek kiirema arstiabi saamise nimel ise maksta 2016–2023

% kõikidest vastajatest, n=1263

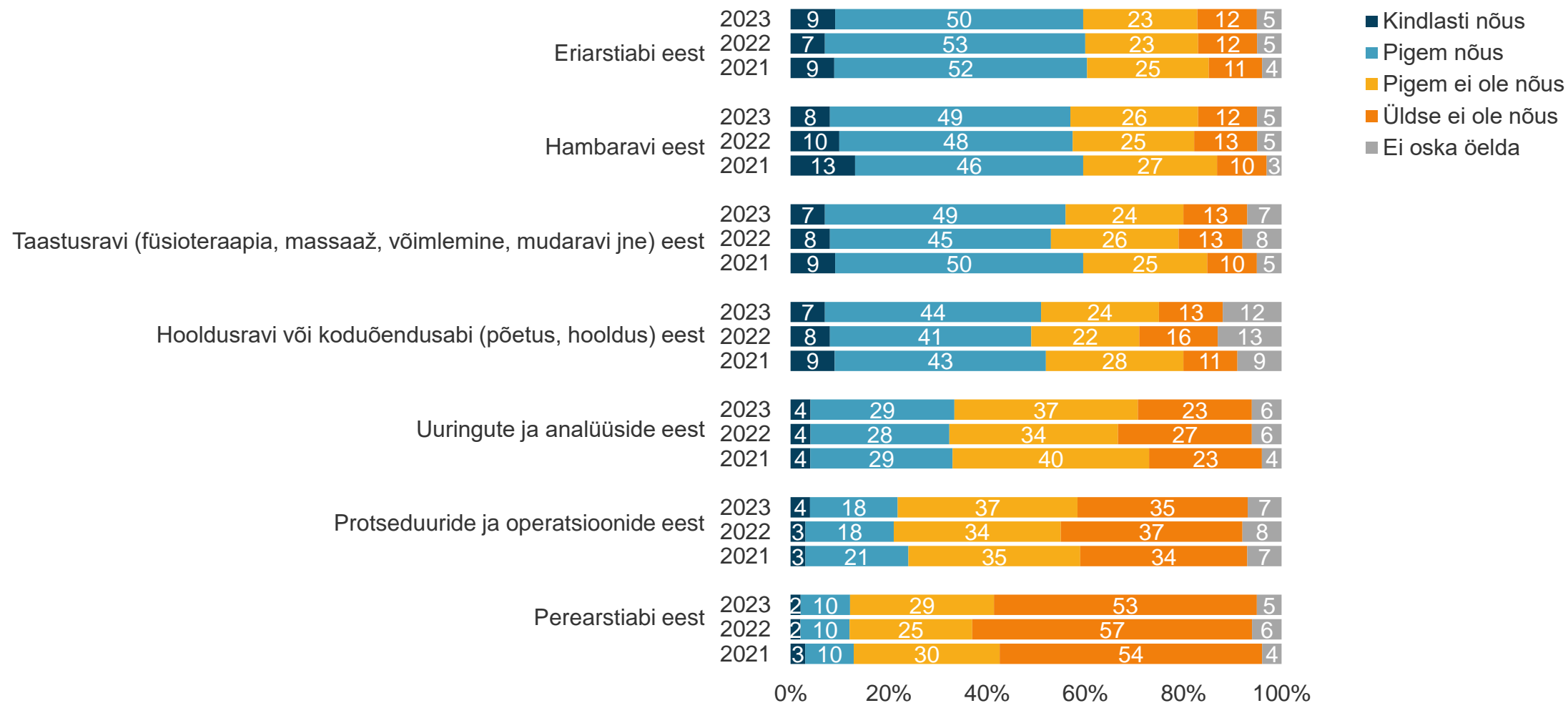
K30. Kui palju Te oleksite nõus kogu ravi eest ise maksma, et Teie pereliige või Teie ise saaksite arstiabi väljaspool järjekorda kiiremini?

Valmisolek maksta erinevate tervishoiuteenuste eest 2021–2023

% kõikidest, kes on nõus tervishoiuteenuste eest maksma, n=1085

K31. Milliste tervishoiuteenuste eest Te olete nõus ise maksma (teenused on reastatud kindlasti nõustujate osakaalu suuruse järgi)

11

Lisad

Üldkogum ja valim

- Elanikkonna uuringu sihtrühmaks on 15-aastased ja vanemad Eesti elanikud. Uuring on esinduslik Eesti elanikkonna suhtes, küsitlusele vastanud inimeste jaotus vastab Eesti täiskasvanud elanikkonna struktuurile soo, vanuserühma, rahvuse, piirkonna ja asulatüübi järgi.
- Valim oli moodustatud proportsionaalse kihtvalimina, kihtide suurused vastasid Eesti elanikkonna struktuurile Eesti Statistikaameti andmetel seisuga 01.01.2022 (1 141 965 inimest). Esimeseks kihiks oli piirkond maakonna lõikes, millele eraldi kihina lisandus Tallinn. Piirkondade siseselt on valim esinduslik soo ja vanuse lõikes. Kogu valimi tasandil on esinduslik rahvuse (eestlane, muu rahvus) ja asulatüübi (Tallinn, suur linn, muu linn, maa-asula) jaotus.
- Allolevas tabelis on esitatud planeeritud valimijaotus maakonniti, veebis (CAWI) ja telefoni teel (CATI) läbiviidud intervjuude jaotus ning tegelik valimijaotus.

	planeeritud kokku	CAWI	CATI	tehtud kokku
Tallinn	200	153	104	257
Harjumaa	100	76	42	118
Hiiumaa	40	41	21	62
Ida-Virumaa	100	60	44	104
Jõgevamaa	50	20	31	51
Järvamaa	50	31	27	58
Läänemaa	40	17	25	42
Lääne-Virumaa	60	45	24	69
Põlvamaa	50	23	27	50
Pärnumaa	60	30	31	61
Raplamaa	50	24	27	51
Saaremaa	50	28	25	53
Tartumaa	100	67	64	131
Valgamaa	50	25	26	51
Viljandimaa	50	34	21	55
Võrumaa	50	28	22	50
	1100	702	561	1263

Küsitlusstatistika

- Uuring viidi läbi telefoni- ja veebiküsitluse kombinatsioonina; veebis vastamiseks saadeti vastamiskutseid nii meilile kui ka SMS-i teel. Telefonile vastas 561 inimest ja veebiuuringule vastas 702 inimest; sealhulgas 228 inimest reageeris SMS-kutsele.
- Telefoniküsitlusel kasutati vastajate leidmiseks Kantar Emori vastajapaneeli Foorum ning juhuslikult genereeritud mobiilinumbrid.
- Perioodil 04.12 - 19.12.2023 tehti **561 telefoniintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 18,9 minutit. Valimibaasi 6728 telefoninumbri seast kasutati ära 4687 telefoninumbrit, kusjuures:
 - 561 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 857 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 125 juhul ei olnud valitud numbril sihtrühma esindajat või polnud ta küsitlusperioodil kättesaadav;
 - 1152 juhul ei toimunud intervjuud, kuna kvoot oli täis;
 - 1945 juhul ei saadud kontakti (number ei vastanud/polnud kasutusel, oli kinni);
 - 9 juhul intervjuu katkestati.

Küsitlemisel osales 29 Kantar Emori küsitlejat.

- Perioodil 01.12 - 19.12.2023 tehti **702 veebiintervjuud**, ühe intervjuu keskmine pikkus oli 14,7 minutit. Uuringus osalemise kutse saadeti **meili teel** 3075-le Kantar Emori eelvärvatute baasis olevale Eesti elanikule (eelvärvatute baasis on kokku üle 30 000 valideeritud kontakti).
 - 474 juhul viidi intervjuu läbi;
 - 1707 juhul kontakt puudus;
 - 8 juhul sihtrühma esindaja keeldus intervjuust;
 - 63 juhul ei kuulunud inimene sihtrühma;
 - 30 juhul intervjuu katkestati.

Lisas saadeti 2850 vastamiskutset **SMS-i teel** Emori eelvärvatute baasis olevatele telefoninumbritele. 228 juhul viidi intervjuu läbi.

Tulemuste usalduspiiride hindamise tabel

- Andmetabelite uurimisel ja tulemustest järelduste tegemisel tuleb arvestada valimi veaga. Oleme andnud usalduspiirid 95% tõenäosusega, arvestades kogu valimi ja sagedamini esinevate alarühmade arvulist suurust.
- **Tabeli kasutamise näide:** 1260 vastajast 60% on viimase aasta jooksul käinud hambaarsti juures. Kui „jah“ vastuse osakaal on 60%, siis tulemuse täpsusaste on ± 2,71%.

Üldkogum												
1 141 965	01.01.23											
Valimi suurus	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%
30	18,4%	18,3%	18,1%	17,6%	16,9%	16,0%	14,8%	13,2%	11,1%	8,0%	6,3%	5,2%
50	14,3%	14,2%	14,0%	13,6%	13,1%	12,4%	11,4%	10,2%	8,6%	6,2%	4,9%	4,0%
75	11,5%	11,5%	11,3%	11,0%	10,6%	10,0%	9,2%	8,2%	6,9%	5,0%	3,9%	3,2%
100	10,0%	9,9%	9,8%	9,5%	9,2%	8,7%	8,0%	7,1%	6,0%	4,4%	3,4%	2,8%
200	7,0%	7,0%	6,9%	6,7%	6,4%	6,1%	5,6%	5,0%	4,2%	3,1%	2,4%	2,0%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
500	4,38%	4,36%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,23%
600	4,00%	3,98%	3,92%	3,82%	3,67%	3,46%	3,20%	2,86%	2,40%	1,74%	1,36%	1,1%
700	3,70%	3,68%	3,63%	3,53%	3,39%	3,21%	2,96%	2,64%	2,22%	1,61%	1,26%	1,04%
800	3,46%	3,45%	3,39%	3,30%	3,17%	3,00%	2,77%	2,47%	2,08%	1,51%	1,18%	0,97%
900	3,27%	3,25%	3,20%	3,11%	2,99%	2,83%	2,61%	2,33%	1,96%	1,42%	1,11%	0,91%
1 000	3,10%	3,08%	3,04%	2,95%	2,84%	2,68%	2,48%	2,21%	1,86%	1,35%	1,06%	0,87%
1 100	2,95%	2,94%	2,89%	2,82%	2,71%	2,56%	2,36%	2,11%	1,77%	1,29%	1,01%	0,83%
1 200	2,83%	2,81%	2,77%	2,70%	2,59%	2,45%	2,26%	2,02%	1,70%	1,23%	0,96%	0,79%
1 250	2,77%	2,76%	2,71%	2,64%	2,54%	2,40%	2,22%	1,98%	1,66%	1,21%	0,95%	0,78%
1 300	2,72%	2,70%	2,66%	2,59%	2,49%	2,35%	2,17%	1,94%	1,63%	1,18%	0,93%	0,76%

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Tellijapoolne kontaktisik:	Vivika Tamra, Eesti Tervisekassa
Uuringu kava ja aruande koostaja:	Jaanika Hämmal
Programmeerija ja andmetöötaja:	Alje Roopärg
Graafilised tööd:	Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Jaanika Hämmal
Kantar Emori juhtekspert
Telefon: 626 531
E-mail: jaanika.hammal@kantar.com

Kantar Emor

Telefon:626 8500
Faks:626 8501
E-mail:emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, Tallinn